ÁRA 400 LEJ

Julius 20-ig láttamozzák a katonakönyveket

Miért nem tárgyalják Kolozsváron az egeresi munkásgyilkosok bünperét?

VILÁGOSSÁG

Kolozsvár 1946 julius 15

Szerkesztőbizottság: BENEDEK MARCELL, KACSÓ SANDOR, KÓS KÁROLY
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR

Hétfő
III. évfolyam, 157 szám

Összeesküvők az iskolában

Két hir bántott meg az elmult héten. Hallom, pontos adatgyüjtések szerint az idén végzett erdélyi magyar középiskolások jórésze el akarja hagyni szülőföldjét. S a másik hir is magyar középiskolásokról szól: Nagyváradon a demokrácia ellen röpcédulázó és fegyveres merényleteket tervező diákokat lepleztek le. A két megdöbbentő jelenség között látszólag nincsen kapcsolat, de ha az ifjuságunk iránt érzett aggódó szeretettel elemezzük a hallottakat, nem marad titok előttünk a dolgok közös nyitja.

Feltételezhetjük-e a fiatalság örök emberi értékeinek ismeretében, hogy diákjainkat valamelyes lelki elferdülés idegeniti el földjüktől és népüktől? És talán valamiféle különleges elaljasodással, az uj nemzedék elkorcsosulásával magyarázzuk a nagyváradi összeesküvést? Semmiképpen sem. Ezer és egy esetből ismerjük diákjaink nagyszerü iskolai teljesitményeit is, tanulmányi eredményeiket s élénk érdeklődésüket a kor uj, nagy feladatai iránt mindenütt, ahol szabad tájékozódásuknak nem állotta utját senki.

A hiba nem a fiatalságban van. Az Erdélyt hütlenül elhagyni készülő érettségizettekért éppen ugy, mint a fasiszta ellenállás diákrajongóiért is felelős valaki. Elsősorban a nevelő.

Itt az ideje, hogy szigoruan szemügyre vegyük, kikre biztuk ifjuságunkat?

Az elmult iskolai esztendőben a magyar tanügyi keret megteremtése foglalt el mindnyájunkat. A Magyar Népi Szövetség a legjobb szakemberek bevonásával s teljes politikai sulyával sorra megszerezte a magyar ifjuság anyanyelvén való tanulásának lehetőségét. Északerdélyben és Délerdélyben egyaránt szivós harcot kellett folytatnunk iskoláink elismeréséért, tanitóink és tanáraink besorolásáért, kellő épületekért és felszereléséért, s azért, hogy a magyar iskolák magyar tanügyi irányitás alá kerüljenek. El is értük önálló brassói és kolozsvári magyar tankerületi főfelügyelőségeink és hat magyar tanfelügyelőségünk felállitását, s az alsó és középfok után biztositottuk ifjuságunk továbbképzését is akár saját erdélyi magyar egyetemünkön és zeneművészeti főiskolánkon, akár pedig a magyarországi müegyetemi tanulmányok biztositásával és elismerésével.

A hálózat általában megvan, a keretek több-kevesebb fogyatékossággal készen állanak. Fájdalmasan hiányos azonban iskoláink benső élete, tanszemélyzetünk demokratikus pedagógiai felkészültsége, s általában az egész erdélyi magyar tanügyi szellem.

Kezdjük azon, hogy éppen középiskolai tanáraink között, akikért annyit küzdött és fáradozott a Magyar Népi Szövetség, akadtak itt is, ott is galádul hálátlan elemek. Ezek bekapcsolódtak abba a suttogó-hadjáratba, amelyet a reakció titkos ügynökei a demokratikus magyar egység felbomlasztására és a román demokráciával szövetségben jogegyenlőségünkért vivott harc hátbatámadására kezdeményeztek. Ezek a tanárok a régi fasiszta szellem emberei, akiket tulzott türelemmel és tovább nem tanusitható engedékenységgel csakis azért hagytunk meg állásaikban, mert biztunk abban, hogy átnevelődnek, s mert az volt számunkra a fő, hogy az erdélyi magyarság jövője érdekében minél több iskolában minél több tanárunk legyen.

Akadtak sokan becsületesen átnevelődő s népükhöz alkalmazkodó tanárok is, de iskoláink szellemét még sem ezek adták meg mindenütt. Különben érthetetlen volna, hogy most végző fiaink és leányaink többsége miért akar Magyarországra, vagy éppenséggel Amerikába menni? Nyilvánvaló, hogy középiskoláink tanárai általában nem tudták a diákságban a néphez való hüséget meggyökereztetni. Mert aki tanárnak, orvosnak, vagy tisztviselőnek készül s az erdélyi magyarságot tanár, orvos meg tisztviselő nélkül akarja hagyni, az nyilvánvalóan nem érzi magát felelősnek népéért s fogalma sincs a nemzedéért való demokratikus helytállásról. A néptől való elszakadás pedig kész zsákmányul dobja oda a fiatalokat a fasiszta uszitóknak és merénylőknek.

Ifjuságunk néptől és szülőföldtől való elidegenitőit éppen ugy, mint a titkos fegyverkezésre és fasiszta merényletekre való felbujtókat is azok között a még kellőképpen tisztogatás alá nem került tanárok között kell keresnünk, akik a Magyar Népi Szövetség megrágalmazói s az ellene szőtt — Kolozsvárról és Székelyudvarhelyről egyaránt jól ismert — reakciós összeesküvés részesei. Az olyan hitvány ember, aki saját nemzetiségi anyaszervezetét támadja, megrontja az ifjuságot is, mert belső meghasonlásba taszitja, nem mutatván meg neki az ősi földön való megmaradás és épitő munka reális távlatait. S aki a Magyar Népi Szövetség ellensége, az ellensége a demokráciának is. Itt nem egyesületesdiről, nem társadalmi, felekezeti vagy pártkérdésről van szó, hanem az erdélyi magyarságnak a demokráciában való cselekvő részvételéről vagy ennek megtagadásáról.

A történtek után nincs más segitség, mint iskoláink erélyes benső reformjának végrehajtása. Előre kell bocsátani mindenütt a demokrácia hőseit, azokat a tanárokat, akik nem ijedtek meg semmi nehézségtől és élen jártak a Magyar Népi Szövetség iskolaharcában. Nagyobb szerephez kell juttatni mindazokat, akik ezernyi nélkülözés közepette is részt tudtak vállalni közéletünk demokratizálásában, iskolánkivüli népnevelő munkánkban s a tudományok, az irodalom, a szellemi élet felfrissitésében. Ki kell emelni és például felmutatni mindazokat, akik a gondjaikra bizott ifjuságot közelebb hozták a magyar nép reális érdekeihez, s rá tudták nevelni ezeket a fiatalokat a sajátos erdélyi helyzet törvényszerüségeire, felismertetvén velük a magyar és román nép testvéri találkozásának dunavölgyi humánumát. De ugyanakkor kérlelhetetlenül el kell távolitani iskoláinkból a faji elfogultság, az imperiális vágyálmok, a népellenes uri kasztszellem, az erdélyi magyarságot elárult fasiszta kalandorság kémeit, ügynökeit, szálláscsinálóit és fegyverrejtegetőit.

Tiszta iskolában tiszta ifjuság nő fel. Ha iskoláinkra ezentul jobban ügyelünk, nem kell majd félnünk attól, hogy fiatal értelmiségünk valaha is cserbenhagyja népünket, vagy hogy bünös gazemberektől felbujtogatva bombát hajitson és aknát robbantson népünk legdrágább kincse, a demokrácia ellen.

BALOGH EDGÁR

Fontos határozatokat hozott a Magyar Népi Szövetség uj végrehajtóbizottsága

KOLOZSVAR. — A Romániai Magyar Népi Szövetség ujonnan választott országos végrehajtóbizottsága 1946 julius 11-én és 12-én tartott első ülésén a következő határozatokat hozta:

1. Törhetetlen szövetségi hüségről biztositja az Országos Demokrata Arcvonalat és annak pártjait mindenfajta reakcióelleni harcban, valamint az ország épitő munkájában. A velünk és elődünkkel, a Magyar Dolgozók Szövetségével több mint évtizedes szövetségben lévő Ekés Front mellett különösképpen megőrizni és továbbépiteni kivánjuk a jóviszonyt a Munkásegységfront pártjaival, demokráciánk élcsapatával, amelynek népünk számos fia is tagja. Sajnálattal vesszük azonban tudomásul, hogy a Szociáldemokrata Párt bukaresti központja azt a tilalmat, hogy magyar tagjai a Magyar Népi Szövetségbe is beléphessenek, a mai napig nem oldotta fel, sőt legujabban a Szociáldemokrata Párt magyar bizottsága olyan határozatot hozott, amely megtiltja tagjainak, hogy a választáson a MNSz listáján jelölést vállaljanak.

Mindez annál is sajnálatosabb, mert a népünktől idegen és ellenséges érdekek szolgálatában álló magyar reakció minden rést kihasznál, hogy a magyar demokratikus egységet megvalósitó MNSz sorait szétbomlassza, sőt testvérgyilkosságra uszitsa. Az egységbontás bármilyen megtévesztő szavakba is burkolózzék, a jogegyenlőségünkért folytatott harcunkra is káros kihatással van. Kijelentjük, hogy a MNSz kapui továbbra is nyitva állanak minden jószándéku magyar előtt, de kiméletlen harcot fogunk vivni minden egységbontó törekvés ellen, bármilyen álarcot öltsön is.

2. A Magyar Népi Sözvetség felmérte a választások fontosságát az itt élő magyarság nemzetiségi helyzetében és egységesen az önálló magyar lista mellett döntött demokratikus nemzeti egységünk megerősitése és általában az ország demokráciájának nagyobb választási sikere érdekében.

A MNSz a Demokratikus Pártok Blokkjának választási programját teljes egészében magáévá téve, külön választási kiáltvánnyal fordult az ország magyarságához, kihangsulyozva abban különleges nemzetiségi követeléseinket. A Demokratikus Pártok Blokkja iránt meg fogjuk őrizni mindvégig baráti álláspontunkat. Ugyanakkor felhivjuk az ország magyarságát, hogy könyörtelenül törjön le minden olyan áruló, nemzetgyilkos kisérletet, amely a választástól való távolmaradás propagandájával, vagy egy második magyar lista letételével népünket meghasonlásba kergetné s választásunkat kudarcba fullasztaná.

Olyan férfiakat és nőket kivánunk jelölni, kik az itt élő magyarság minden néprétegét méltóképpen képviselik. A magyar tömegek választási magatartása az első nagy tanuságtétel lesz, hogy mi ezen a földön teljes számban és teljes jogegyenlőségben élni és boldogulni akarunk minden reánktörő soviniszta és egységbontó ármánykodással szemben.

3. A székelyudvarhelyi országos kongresszussal kapcsolatban végrehajtóbizottságuk részletes vizsgálat tárgyává tette a magyar fasiszta és reakciós elemek zavartkeltő kisérleteit. Megállapitotta, hogy ezek az elemek az erdélyi magyar tömegek tulajdonát képező különféle gazdasági, társadalmi és kulturális egyesületeket használnak fel a maguk egységbontó terrorista céljaik fedőszervéül s népellenes tevékenységüket ezen egyesületek anyagi és erkölcsi erejével folytatják.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A Magyar Népi Szövetség országos végrehajtóbizottsága, mint a romániai magyarság demokratikus nemzetiségi képviselete szükségesnek tartja, hogy az itt élő magyarság minden gadasági, társadalmi és kulturális egyesülete és intézménye szigoruan a romániai magyarság demokratikus népi érdekeit szolgálja. Ennek érdekében haladéktalanul demokratizálni kell minden népi tulajdont képező egyesületünk vezetőségét, könyörtelenül eltávolitva onnan a fasiszta vagy fasisztabarát elemeket.

A MNSz központi országos végrehajtóbizottsága ezzel kapcsolatban szükségesnek látja a reakciós tevékenységü egyesületi vezetőségek felfüggesztését és ezen egyesületek élére a MNSz által javasolt magyar demokratákból álló időközi bizottságok kijelölését. Az időközi bizottságok feladata az illetékes egyesületek alapszabályainak felülvizsgálása, demokratikus szellemü módositási javaslatok előkészitése, uj közgyülés összehivása és lehetővé tétele annak, hogy az egyesületek élére maga a magyar nép válassza meg az uj, demokratikus vezetőséget a saját soraiból. Az uj demokratikus vezetőségek kötelessége az egyesületi vagyon megőrzése, a jogtalanul elvett vagyonrészek visszaszerzése és valóban az itt élő magyar nép szolgálatába való állitása.

Addig is, amig a szervezeti jelentések alapján a reakciós tevékenységü egyesületek listája elkészül, a végrehajtóbizottság a következő egyesületek vezetőségeinek felfüggesztését tartja szükségesnek: a kolozsvári Mágnás Kaszinó, a kolozsvári Társadalom és a székelyudvarhelyi Iparos Egylet.

4. Az országos végrehajtóbizottság megbizza az elnökséget, hogy a székelyudvarhelyi országos kongresszusnak égető magyar sérelmeket tartalmazó határozatait, valamint a tárgyalási alapul szolgáló nemzetiségi törvényjavaslat tervezetét nyujtsa át a kormánynak s a sérelmek azonnali orvoslásra, valamint az uj nemzetiségi törvénytervezet mielőbbi véglegesitése érdekében tegye meg a szükséges lépéseket.

Byrnes amerikai külügyminiszter kedvezően itéli meg a békekötés kilátásait

„Utoljára adtak alkalmat a németeknek, hogy elhagyják a reakció szük utjait“

PÁRIS. — A külügyminiszterek értekezlete szombaton délelőtt befejeződött. *Bevin* külügyminiszter, aki az utolsó ülésen elnökölt, a következő szavakkal zárta be az ülésszakot: *Tehát, ismét találkozunk a békekonferencián.*

A külügyminiszterhelyettesek a békeszerződések tervezetén a végső simitásokat a jövő hét szerdájáig végzik el.

Szóbakerült még a záróülésen a jugoszláv fennhatóság alá került olasz ajkuak kérdése is. Byrnes arra akarta kötelezetni Jugoszláviát, hogy ugyanolyan polgárjogokat biztositson a hozzácsatolt területeken maradt olaszok számára, mint amilyeneket az Olaszországgal kötendő békeszerződés kiköt az olasz részen maradó jugoszlávoknak. *Molotov* azonban kijelentette, hogy *Jugoszlávia szövetséges állam, mig Olaszország ellenséges volt.* Megegyezés nem jött létre ebben a kérdésben.

A német kérdésben szintén nincs megegyezés a külügyminiszterek között. Francia, diplomáciai körök véleménye szerint azonban *a záróülésen komoly eredményeket értek el a Franciaországot elsősorban érdeklő német szén kérdésében.* A külügyminiszterek megegyeztek ugyanis abban, hogy *bizottságot küldenek ki a német szénipar központjába, amely gyakorlati szellemben elkövet mindent a német széntermelés növelése érdekében.*

A Berlinben megjelenő *„Neues Deutschland“* cimü lap, az egységes német szociálista párt orgánuma, foglalkozik a német kérdés párisi tárgyalásaival. A lap megállapitja Molotov beszédéből, hogy ez *történelmi dokumentum, megkülönböztetett jelentősége van a német nép számára.*

— *Talán utoljára adtak alkalmat a németeknek, hogy elhagyják a reakció szük utjait és a szellemi szabadság utjára léphessenek* — irja a cikkiró.

Lapzártakor jelentik, hogy Molotov szovjet és Byrnes amerikai külügyminiszter a szombati nap folyamán hazautazott Párisból. Byrnes elutazása előtt kijelentette, hogy a békeszerződések megkötésének kilátásait nagyon kedvezően itéli meg.

NÉPEK HAZÁJA: JUGOSZLÁVIA

Dolgozó fiatalok, értékálló pénz, tisztességes megélhetés, teljes szabadság — ezek a délszláv népi politika eddigi eredményei

BELGRÁD. — Akárhol jár az ember Jugoszláviában, a lázas ujjáépítés munkájával és meglepő eredményeivel találkozik. A szövetség minden államában ez a legfőbb téma, film, ujság, rádió főleg erről beszél. Hidak, vasutvonalak, házak, sőt egész falvak és városok épülnek ujjá. Az ujjáépítés nemcsak a háborus rombolásokat pótolja, de a régi hiányokon is segiteni törekszik. Igy most készül az a 29 kilométeres vasutvonal, amely őszre már Boszniát fogja összekötni a gabonatermő északi vidékkel, hogy az ennivaló könnyebben jusson el a sziklás vidékre. Ezt a munkát szinte kizárólag *önkéntesen jelentkező fiatalemberek végzik.* Munkás, paraszt, értelmiségi származásu fiuk tömegesen jelentkeztek a felhivásra. Ma már 24.000-en munkálkodnak a töltések körül. Ide küldte el Románia, Csehszlovákia, Lengyelország és Albánia is a maga 200—200 tagu küldöttségét. Sőt *már egy 50 tagu magyarországi munkáscsoport is indulásra kész,* hogy csatlakozzék a jugoszláviai példaadókhoz: segitsen nekik és tanuljon is.

Ugyanilyen önkéntesen dolgoznak mindenütt a fiatalok. Kisgyerekek országszerte bombatölcséreket temetnek be, az idősebbek mocsarakat csapolnak, erdőt irtanak. Hetekre és hónapokra kiköltöznek munkahelyükre. Az országos pusztulás nyomai napról-napra tünnek el. Nincs ma ifju Jugoszláviában, aki egy-két hónapot ne töltene önkéntes rohammunkában. Ki két kezével dolgozik, ki tudásával. Épitenek a szó eredeti értelmében és épitenek a szó szellemi megfogalmazásában is. Aki nem hord fát vagy követ, az tervez vagy tanit. *A balkáni analfabétizmus csodával határos módon szinte teljesen eltünt.* Felnőtt, öregségbehajló férfiak és asszonyok ültek le az ábécé mellé. Fiatal értelmiségiek álltak mögéjük megmagyarázni a betüket. Kétmillió *ifju* ember hétről-hétre sokszázezer munkanapot ad a közösségnek: millió és millió dinárt jelent ez Jugoszláviának. Az állam pedig méltányolja fiai önfeláldozását. Gyermekotthonok, iskolák nőnek ki a földből, a munkás- és tanulóifjuság szociális ellátása napról-napra tökéletesedik.

A pénz stabil, az árak esnek

Ez az önkéntes társadalmi munka, párosulva az iparvállalatok, bankok és bányák nacionalizálásával, *megmentették a dinár értékét.* A földreform és a terjedő szövetkezeti hálózat friss lendületet adott a termelésnek. Egy ipari munkás átlagfizetése 2500 dinár. Egy pár jóminőségü cipő viszont 600—650 dinár, 2—300 dinárért fehérnemüt és néhány havi félretett pénzből jó ruhát lehet kapni. A népi szövetkezetek olcsó árai *reménytelen konkurrenciát jelentenek a spekulánsoknak.* Ahol pedig a gazdálkodás még kötött, ott a gazdasági rendőrség példás szigora elejét veszi a *társadalomra* veszélyes zuggazdálkodásnak. A kisbirtokosok termésük csaknem felét szabadon értékesithetik.

Mindenki politizál

A közügyek közérdeküek. A délszláv demokratikus hagyományok folytán még az analfabétizmus korában sem volt politikai analfabétizmus. Bebizonyitották ezt a háboruban. A reakció felszámolásában sem maradtak el. Nincs is közveszélyes suttogó ellenpropagandájuk. *Kiki szabadon és hangosan mondja véleményét.* De meg is van mindenről a véleményük. Az időszerü kérdéseket egyszerre tárgyalják a főiskolákon, az üzemekben, a társaságokban és a legeldugottabb falvak szervezeteiben. S mindenki számára van megfelelő fórum, ahol hallathatja szavát, ahol beleszólhat a közügyekbe. Bele is szólnak. *Jugoszláviában mindent átitat a politika.* De ez az általános politizálás, ugy látszik, a kulturának is javára vált. Irodalom, müvészet, különösen pedig a zenei és táncmüvészeti müveltség egyre általánosabb.

Trieszt

A legtöbbet hallott politikai probléma a köztársaság hetedik államának Julia-Krajnának hovatartozandósága. Ez az, amit *a világpolitika triesztі kérdésének nevez.* Az idegen, aki végigutazik Isztrián és Julia-Krajnán és megszokódik arról, hogy ott a nép legnagyobb része szlovén, nem is érti, hogy tulajdonképpen miért probléma ez. Minden jugoszláviai felháborodik, ha arra gondol, hogy efölött egyáltalán vitázni lehet. Hiszen a krajnai és isztriai délszlávok együtt harcoltak testvéreikkel a fasiszták ellen, együvé tartoznak és lépten-nyomon hallható a kijelentés: *„Életünket adjuk, de Triesztet nem hagyjuk!"*

A vajdasági magyarok

A Vajdaságban ugyanaz a kép fogadja az utazót, mint bárhol Jugoszláviában. Az ujvidéki gyerekek, a szabadkai tanitóképzősök éppenugy dolgoznak, mint délszláv testvéreik. Munkájuk nyomán *és szebbé épültek a magyar falvak, amelyeket a németek földig rombolták.* És egyben folyik a munka a hiresen gazdag termőföldeken. Traktorok százai müködnek, emberek sokezrei dolgoznak. Jó termés igérkezik. Az élet olcsó.

A jogok azonosak egész Jugoszláviában. Magyar embernek eszébe sem kell hogy jusson más nyelven beszélni. Aki akarja, *magyar szónál egyebet nem is kell hallania.* A magyarok nyelvi, nemzetiségi, állampolgársági jogai sértetlenek. Köznivatalban, biróság előtt magyarul beszélnek, *maguk közül választják képviselőiket és a tisztviselőiket.* Elemi és középiskoláikban elfér minden magyar gyerek, külön magyar tanitóképző gondoskodik a tanszemélyzet neveléséről. A zágrábi egyetem hallgatói közt is gyakran hallható a magyar beszéd. A lakosság tájékoztatását és kulturális szükségleteinek kielégitését ezidőszerint *négy magyar ujság és folyóirat szolgálja.*

És mindenütt — magyarok, szerbek horvátok, szlavonok, szlovének, bosnyákok, dalmátok, hercegócok, crnagorcok közt — lelkesen visszhangzik *Tito* neve. Az ifjuság *Tito fiainak* nevezi magát, de minden jugoszláviai nép atyjának érzi. *„Tito a miénk, Titóé vagyunk"* — hallható sok nyelven a mondás. A jugoszláviai népek jól tudják, hogy a fejlődés, amelyet az ország két év alatt megtett, az a jólét, amely a háborudulta országok között igazán nem mindennapi, elsősorban a legendás marsallnak köszönhető...

OREG JUGOSZLAV PARTIZAN

Gy. Andrejevics-Kun ceruzarajza.

Egy halhatatlan erdélyi festőművész:

NAGY ISTVÁN

A gyüjteményes képzőművészeti kiállitás megrendezőit külön elismerés illeti a kisteremben felvonultatott, magánosoktól összekordott Nagy István pasztellekért. A magyar festészet József Attilája (képeiről ugyanaz a boru árad, mely József Attila tájverseit jellemzi, sőt önarcképén is ugyanaz a felvetettfejü dacosság és befelé fordulás mutatkozik meg, melyet József Attila arcképein is megfigyelhetünk) valóságos kis rönszánszát köszönheti ennek a kiállitásnak. Azok, akik az álmélkodás különböző fázisaiban végigimbolyognak jó negyven képe előtt, magukkal viszik az ősies fellegjárásu városba is ennek a depresszió-melankólikus zseninek különös varázsát. Minden képén ott settenkedik a mulandóság boruja. Ezeket a szomoruságot-árasztó tájakat és bronzkori barlangfestményekhez hasonló állatfigurákat éppugy nem lehet elfelejteni, mint a különösebb álmokat. Mintha minden fájna itt és minden e fájás fiziológiai élményével kerülne bele Nagy István müvészetébe...

Az elődök közül Medgyánszkyhoz és Ferenczyhez áll közel, az ujak közül pedig Kovács Zoltánban véljük felfedezni folytatását; de ezeknél tragikusabb és derültlenebb. Ez már az a fajta nagyság, melynek tartalmából az optimizmus a keletkezés pillanatában számüzetett...

Müveiről szakembernek kellene kimondania, megirnia, hogy az uj magyar festészet fejlődés-vonalában mit is jelentenek. Amikor öngyilkos lett, a hir nem hogy felkapta volna (József Attila e tekintetben szerencsésebb volt) hanem ellenkezőleg, még nagyobb csend terpeszkedett reá, mint életében. Most napjainkban éled ujjá; itt is, ott is fel-felbukkannak képei. Termékenysége arányairól csak most kezdünk fogalmat alkotni, s most dereng fel a távlat, mely nélkül képtelenek volnánk e hatalmas egyéniség felmérésére... Ez a kiállitás a lehető legszerencsésebben szolgálja Nagy István halhatatlanitását. Boldogok a képtulajdonosok, akik valaha arányталanul olcsón jutottak hozzá egy-egy müvéhez s most elégedetten állapithatják meg, hogy a magyar festészet minő értékeit birják.

jz.

„Száz baba ünnepe"

Látogatás a kolozsvári Szociális Testvérek kórházában, ahol a szeretet csodaszerével gyógyitanak

KOLOZSVÁR. — A „száz baba napját" ünnepelték meg a kolozsvári római katolikus Szociális Testvérek Rákóczi-uti szülészeti kórházában, amely 1944 ősze óta müködik. A századik kis gyerek születése után a Testvérek kedves ünnepségre hivták össze a száz szülőt ujszülötteikkel együtt. Erre az alkalomra a férjek is eljöttek, hogy néhány órára az anyák szerepét vegyék át, ügyeljenek a kis csemetékre. Ez alatt az anyákat szakszerü felvilágositásokkal csecsemővédelemre oktatták a kórház halkszavu, dolgos nővérei. Másik csoportja a Szociális Testvéreknek az ujszülöttek nővárkéit és bátyjait ujabb játékokra tanitotta s hogy a gyermekek öröme még nagyobb legyen, bábszinházat is rendeztek, amelynek bohóságain harsogva nevetett a sok gyermek.

A kórház vezető orvosa, *Nagy* András dr. előadást tartott az anyák részére „Csecsemő és a vitamin" cimen. Az előadást gyakorlati tanács is követte. Egyes, gyengébb csecsemők vitamin-tablettákat kaptak.

Rózsaliget közepén fekvő csinos villa takarja el az utról alig látszó, kétemeletes, teljesen modern, laposteto jü kórházat. Itt nemcsak testi fájdalmakat, de lelkeket is gyógyitanak a „Szürke Nővérek", ahogyan városszerte nevezik őket. A kórház mellett „jelöltképző-intézet" is van, ahol a Szociális Testvérek azokat oktatják, akik a világ társadalmi ujjáépítése érdekében névtelen munkát akarnak vállalni. Jelenleg *több mint 25 jelölt készül csendben jövendő munkájára.* Munkájuk a társadalom elesettjeinek megmentése, sebeinek gyógyitása, de nem frázisokkal, hanem reklám nélküli, önfeláldozó embersegitéssel.

Megkértem egyik Testvért, vezessen végig a kórházon, mert szeretném megtekinteni azt a helyet, ahová hálás érzéssel térnek vissza a betegek felgyógyulásuk után.

A bejáratot a „Jöjj el Szentlélek Isten" katolikus himnusz kezdő szavai, a folyosót *Ozián* budapesti szobrász müvészi értékü Szüz Mária-szobra diszitik. Jellemző az egész kórházra kisérőm szavai:

— *Munkánkat névtelenül, az emberiség javára tesszük, de az „Ő" segitségével küzdjük le a sok nehézséget!* — mutat a kis házi kápolna nyitott ajtaján át a leszálló nap fényétől megvilágitott és felénk sugárzó feszületre.

— Ki épitette ezt a szép, modern kórházat? — kérdeztem.

— *Az épületet 1937-ben épitették és a római katolikus püspökség tulajdona* — válaszolja. — Eredeti célja az volt, hogy itt Szociális Testvéreket neveljenek. A jelöltek itt készültek elő hivatásukra minden társadalmi vagy végzettségi különbség nélkül, hogy a társadalom szociális bajainak gyógyitására szenteljék életüket. Csak 1944 őszén alakitottuk át az intézetet szülészeti kórházzá.

Az első emeleten előadótermek, irodák, a testvérek cellái és a kórház műtőterme vannak. Szinte árad mindenhonnan az egyszerüség és a példás tisztaság meg a tökéletes rend.

A második emeleten van a szülészeti kórház. A folyosó csendjét a szobákból kihallatszó négy-öt siró-rivó kisded hangja veri fel.

— *Ez tulajdonképpen az intézet kórházi része* — mondja vezetőnk. — *Tíz külön szobából áll. Egyágyas, de többnyire többágyas szobáink vannak. Betegeink nagyobb része szellemi munkások közül való, de igen sok gyári munkásnőanya is feküdt kórházunkban* — világositja fel kisérőnk.

— Milyen szociális elv érvényesül a kórház müködésében? — kérdem.

— *Nálunk nincsen első és harmadik osztály, mindenki egyformán csak beteg.* A különszobás betegek csak a különszoba előnyével dicsekedhetnek, mert *sem külön kezelésben, sem jobb ellátásban nem részesülnek.* Mi a betegben a szenvedő embertársat látjuk — feleli. — Sajnos, nem nyujthatunk nagyobb anyagi előnyöket, amit más kórház sem tesz. Mi egyáltalán nem részesülünk semmiféle anyagi támogatásban. A kezelési költségekért a legminimálisabbat kérjük, amibe ma Kolozsváron kórházi ápolás kerül. A Szociális Testvéreknek semmiféle vagyona sem lehet, ezt a kórházat is mi épitettük, munkánk hozta életre, de nem a miénk, hanem azé a közösségé, ahova mi is tartozunk.

— 1944 ősze óta a mai napig hány beteget gyógykezeltek? — faggatom tovább.

— *A kórház megnyitása óta a mai napig több mint 300 betegünk volt. Kórházunk az orvoson kivül öt személyből áll.*

Lassan mentünk fel a modern ház lapos tetejére, ahonnan gyönyörü kolozsvári látkép tárult elénk. Nem messze látni a monostori bencés apátság ősi templomát. Az ősi katolikus apátság emléke a multat idézi, mig a kórház udvarán a „száz baba napjára" egybegyültt zsivajgó apróságok kacaja, sirása, aggódó szülők babusgató szeretete a jelen valóságára intett. Az apátság történelmi emlék, amelyet elfeledni nem szabad, de amely intő jel, hogy megértsük a jelent. Harcolnunk kell a szabad jövőért, mert erre köteleznek az élet reményei, gyermekeink.

Visszatérünk az udvarra, ahol egy édesanya szeretete csordul ki könnyein át az intézet Szociális Testvérei iránt, akik sulyos betegségében segitői voltak és szeretetüknek és önfeláldozásuknak határtalansága adta vissza egészségét. Kezében tartja gügyögő kisfiát és meghatottan mondja: „Itt a menthetetlen beteget is a szeretet csodaszere visszahozza az életbe!"

Melegen szoritottam meg a névtelen Testvér kezét, valahogy ugy éreztem, hogy az emberiségért ismeretlenül dolgozó „önfeláldozó" nővérek sok könnyet letörölnek a szenvedők szemével.

BÁNYÁSZ ALBERT

Julius 20-án lejár a katonakönyvek láttamozásának utolsó határideje

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári katonai területi parancsnokság közli, hogy a katonai nagyvezérkar rendelete értelmében a katonakönyvecskék láttamozását a katonai területi parancsnokságok székhelyén a folyó évi *julius 20-ig meghosszabbitották* mindazok részére, akik az eddig előirt határidőben valamely gátló okból katonakönyvüket nem tudták láttamoztatni.

Mindazok, akik katonakönyvüket eddig még nem láttamoztatták, julius 20-ig mutassák be azt láttamozásra, *mert a határidő lejárta után a területi parancsnokság senki részére láttamozást nem eszközöl.* Azok, akik valamely akadály vagy ok miatt személyesen nem jelenhetnek meg katonakönyvük láttamoztatására, rokonaik utján eszközölhetik ezt, csatolva azt az igazolványt, amely bizonyitja, hogy a személyes megjelenésben milyen gátló ok akadályozta meg az illetőt.

Jogvédelmünk uj utjain

Irta: Dr. TAKÁTS LAJOS

A Magyar Népi Szövetség székelyudvarhelyi nagygyülése a romániai magyarság jogfejlődése szempontjából rendkivüli jelentőségü. A nagygyülés határozataiban az ezirányu fejlődési lehetőségeknek olyan távlatát nyitja meg, mely történelmi jelentőségében méltóan illeszkedik bele az erdélyi demokratikus törekvések immár évszázados multu eseményeinek sorozatába.

1

A demokrácia számára nincsen és nem is lehet más jogforrás, mint a népakarat. Az a népakarat, mely a társadalmi fejlődés egészséges népi erőforrásainak feltárásával meg tudja tisztitani jogrendszerünket azoktól a reakciós maradványoktól, amelyekkel a kiváltságaikat védő uralkodó rétegek hivatalos prókátorai tüzdelték tele.

A székelyudvarhelyi nagygyülés jogi vonatkozásu határozataiban éppen ennek a népakaratnak ad kifejezést, amikor a demokrácia elvi alapján állva, az egyenjoguság jogi alappilléreit kivánja megerősiteni. Ezt szolgálják azok a határozatok is, amelyek sérelmeinkre kivánnak orvoslást, de különösképpen szolgálja ezt a célt az a nemzetiségi törvényjavaslattervezet, amelynek alapelveit a nagygyülés megvitatta s amely további tárgyalási alapul hivatott szolgálni.

Nemzetiségi törvényjavaslatunk a kishitüeknek azt bizonyitja, hogy vannak fejlődési lehetőségeink, amelyek nem pusztán életlehetőséget nyujtanak számunkra ezeken a területeken, hanem módot nyujtanak arra, hogy lépést tartva a demokrácia fejlődésével, eljussanak a teljes és az élet legapróbb részleteire is kiterjedő jogegyenlőség állapotába.

2

Azoknak pedig, akik rossz szemmel nézik demokratikus jogegyenlőségi törekvéseinket, azoknak a román reakciósoknak, akik a nemzetiségi kérdéseket az ugynevezett „gyulafehérvári pontok" hamis cégére alatt, a valóságban fejszével és hasonló „történelmi" eszközökkel szeretnék megoldani, vagy azoknak a magyar nép soraiban még meghuzódó reakciós köröknek, amelyek nem akarnak okulni a mult tanulságain és továbbra is ellentétet szitnának az itt élő népek között, nagygyülésünk munkaeredményei az itt élő magyar nép törhetetlen akaratát adják válaszul. Követve a több évszázados erdélyi szabadságtörekvések hagyományait — igenis itt és igenis az itt élő román néppel, a román demokráciával kivánjuk vállvetve felépiteni a magunk szebb jövendőjét.

Mert ha a nemzetiségi egyenjogositásnak igen sok példáját látjuk már megvalósitva a külországokban, elsősorban a legtökéletesebben a Szovjetunióban, az erdélyi törekvéseknek is mély hagyományai vannak. A nemzeti öntudatra ébredt erdélyi román nép szabadságharcos törekvései, a balázsfalvi pontok, Simion Barnutiu, Kossuth és Balcescu demokratikus elképzelései, mind láncszemei egy olyan történelmi eseménysorozatnak, mely jellegzetesen reáliti bélyegét az erdélyi népek történetére.

Az egyes külországi állapotok tehát lehetnek számunkra biztató, kivánatos és tanulságos példák, azonban a mi elképzeléseink és törekvéseink ugyanakkor mélyen gyökereznek az erdélyi demokratikus szabadságtörekvések termékeny talajába.

3

Mi, a demokrácia tüzében megtisztult erdélyi magyar nép és a demokráciában fejlődésének uj korszakába lépő román nép, közösen kell továbbvigyük és győzelemre segitsük az erdélyi népek jogegyenlőségének immár nagy viharokat látott nemes zászlaját, mely alatt vértanuhalált, vérpadot és számüzetést vállalva küzdöttek elődeink, románok és magyarok egyaránt.

Erre a történelmi feladatra int a székelyudvarhelyi nagygyülés. Arra hiv, hogy lépjünk mindnyájan, románok és magyarok, erre a történelmi utra, zárkózzunk fel szorosan ennek az utnak elöljárói, a Kossuthok és Balcescuk nyomába. Vessük ki lelkünkből a kishitüség ernyesztő mérgét, ébredjünk tudatára annak, hogy abban az uj világban, mely körülöttünk épül, a mi törekvéseink nem fulladhatnak kudarcba, ha összefogásunk nem a nemzeti kizárólagosság, a hamisan megfogalmazott „kulturfölény" és faji gőg, hanem a testvéri együttélésnek és együtthaladásnak jegyében születik meg. Hatalmas és a világ uj arculatát megrajzolni hivatott erők vigyáznak reánk.

A székelyudvarhelyi nagygyülésen megnyilvánult népakarat megszabta tehát azt az irányt, melyen a romániai magyarságnak haladnia kell. Ahhoz azonban, hogy ezek a célkitüzések megvalósulhassanak, szorgos kezek munkájára van szükség.

Az erdélyi magyar jogásztábor volt az, amely a Magyar Népi Szövetség hivó szavára hetekkel ezelőtt országos értekezleten dolgozta fel azoknak a kérdéseknek összességét, melyek jogi helyzetünket megalapozni hivatottak. Most ugyancsak ők lesznek hivatva arra, hogy együttmüködve a nemsokára megválasztandó parlamenti csoportunkkal, kidolgozzák azokat a jogszabályokat, amelyekkel továbbra is hozzá akarunk járulni demokráciánk megerősödéséhez s szakszerü felvilágositásokkal szolgáljanak politikusainknak a törvényhozásban.

4

Az uj törvényhozásra vár országunk jogrendszerének teljes átalakitása, demokratizálása. A mi képviselőinknek is hozzá kell majd járulniok ehhez a munkához, hogy egyrészt a sajátos nemzetiségi szempontok érvényesülését elősegitsék, másrészt pedig szolgálják a közös jövő közös épitésének munkáját.

Ezen széles távlatok ismeretében még nagyobb lendülettel kell hozzáfogjunk mindennapi, gyakorlati jogvédelmünk megszervezéséhez. A Magyar Népi Szövetség végrehajtóbizottsága most dolgozza ki jogügyi szolgálata ujjászervezésének tervezetét. Ennek megtörténte után felhivással fog fordulni jogásztársadalmunkhoz, melyben szervezett és szakszerü munkára hivja fel annak demokratikus gondolkozásu és népünk érdekében munkálkodni kész tagjait.

Bizunk benne, hogy ez a felhivás az eddiginél is nagyobb visszhangra fog találni soraikban és ezzel a jogásztársadalom, amely a multban — több vagy kevesebb igazsággal — értelmiségünk legkevésbé értékes rétege volt, megtalálja az utat arra, hogy bekapcsolódjék az igazi népi érdekek szolgálatába.

Az Irók Szövetsége kijelölte az országos Petőfi-ünnepségek előadóit

KOLOZSVÁR. A Magyar Népi Szövetség felhivása az országos Petőfi-hét megszervezésére országszerte élénk visszhangot kelt. Az Országos Közmüvelődési Bizotságnál hol telefonon, hol kiküldöttek utján sorra jelentkeznek a városok, hogy a központból előadókat kérjenek és a segesvári ünnepségek részleteit megtudják.

Jellemző a Petőfi-kultuszra, hogy egy órával a MNSz ismeretes felhivása után az országos központ székházában megjelent Ábrahám Károly szobrász, a kolozsvári Irisz-porcellángyár müvésze és egy 1944-ben megmintázott Petőfi-emlékszobrát ajánlotta fel a Magyar Népi Szövetség idei Petőfi-ünnepségeire. Az érdekes szobor regényes elképzeléssel ábrázolja a költő halálát a segesvári csatatéren. Az ajándékot az Országos Közmüvelődési Bizottság köszönettel átvette és a segesvári ünnepségek alkalmából a Petőfi-sir őrzőinek, Fehéregyháza község magyar ifjainak ajánlja fel.

Itt irjuk meg, hogy a MNSz központja levélben kérte fel a Romániai Magyar Irók Szövetségét, hogy az egyes városokba irókat jelöljön ki előadókul a Petőfi-ünnepélyekre. Bukarestbe Nagy István, Temesvárra Szemlér Ferenc, Marosvásárhelyre Kós Károly, Kolozsvárra Gaál Gábor, Brassóba Aszódi János. Székelyudvarhelyre Szabédi László, Csikszeredára Tompa László, Gyergyószentmiklósra Molter Károly, Nagyszebenbe Antalffy Endre, Zilahra Balogh Edgár, Szatmárnémetire Simó Gyula, Nagybányára Méliusz József, Nagyváradra Bányai László, Nagyszalontára Székely Gyula, Sepsiszentgyörgyre Szabó Lajos, Aradra Asztalos István, Désre Jancsó Elemér, Tordára Kacsó Sándor, Sepsiszentgyörgyre Kiss Jenő kapott már meghivást.

Különleges jelentőségünek igérkezik a bukaresti Petőfi-ünnepély, amelyre Costa Carei román irót, a jeles Petőfi-forditót is meghivják.

Kolozsvár magyar kereskedői egységesen sorakoznak fel a Magyar Népi Szövetségben

KOLOZSVÁR. — Csütörtökön délután Kolozsvár magyar kereskedőtársadalma népes gyülésen vitatta meg a MNSz célkitüzéseit, valamint a kereskedőtársadalmat érintő fontos gazdasági kérdéseket. A MNSz Farkas-utcai székházában megtartott gyülést Demeter János dr. alpolgármester, a városi szervezet elnöke nyitotta meg, hangsulyozván, hogy a város egész magyarságával együtt a magyar kereskedőknek is a Magyar Népi Szövetségben van a helyük. A szónok kitért a kereskedőket közvetlenül érintő kilakoltatási eljárásokra, majd bejelentette, hogy a sok ártatlan magyar kisember rovására meginditott kilakoltatásokat a belügyminiszter azonnali hatállyal beszüntette.

Beszéde további részében Demeter János dr. felkérte a kereskedőket, hogy a most már örvendetesen javulásnak indult gazdasági helyzet s a későbben mindjobban fokozódó árubeszerzési lehetőségek fellendülésével igyekezzenek továbbra is tisztakezü és erkölcsös kereskedelmet folytatni, minél kevesebb okot adván ezzel arra, hogy a kereskedők megélhetési körülményeibe a legkisebb mértékben is beleavatkozhassanak.

Ezután Kacsó Sándor, a MNSz országos alelnöke emelkedett szólásra. Beszédében hangsulyozta a külön magyar választási lista jelentőségét. Kemény szavakkal bélyegezte meg a magyar demokrácia azon ellenségeit, akik még ma is bizalmatlanságot keltenek az erdélyi magyarság nemzetiségi szervezete iránt s a magyarság egységét próbálják gyengiteni, amikor a magyar lista ellen támadva, apró csoportokra próbálják szétzülleszteni az itt élő magyarságot, legádázabb ellenségeink malmára hajtva a vizet.

A kitörő lelkesedéssel fogadott beszéd után Kozák István bőrkereskedő, Barabás Antal divatárukereskedő és még számos felszólaló értékes hozzászólása következett. Majd a gyülés résztvevői egyhangulag állástfoglaltak a MNSz céltkitüzései mellett és elitélték azokat a törekvéseket, amelyek egy másik magyar lista lefektetésére a magyarság egységének szétbomlasztására irányulnak.

A felszólalásokra Demeter János dr. adott kimeritő választ, hangsulyozván, hogy ugy a MNSz, mint a maga részéről minden támogatást megad a kereskedőknek még ma is fennálló sérelmeik mielőbbi orvoslása és tisztázása érdekében.

A gyülés lelkes hangulatban, Balogh Jenő bőrkereskedő zárószavaival ért véget.

JUHÁSZ GYULA:

FRUCTIDOR

Gyümölcs havában dal zendült vidéken
S Párisba indult boldog győztesen
Az új világnak indulója. Éjben
Fogant s a fény felé szállt reggelen.

Ó ez a dal: bilincsek törnek össze
S kardok villannak benne, pörg a dob,
Ujjongva zendül távoli jövőbe
És megremegnek tőle századok!

Halál és élet éneke ez ének,
Vér és tűz mámorán gyúlt e zene:
A forradalom víg üzenete.

Bősz dallamára ezrek sírbatérnek,
De ritmusára marsol és csatáz
A százszor szent Szabadság s Haladás!

*

Ez a vers a néhány évvel ezelőtt tragikusan elhunyt nagy költő „Forradalmi naptár" cimü sorozatából való. Abból az alkalomból közöljük, hogy a francia nemzet julius 14-én üli meg az 1789-es forradalom kitörésének s az önkényuralom jelképének tekintett Bastille nevü, börtönül használt erőd lerombolásának emlékünnepét. (Ezt az ünnepet csak Pétain árnyékuralma, a német megszállás idején igyekeztek feledésbe meriteni). A vers cime „Fructidor", a francia forradalmi naptár egyik nyári hónapja; maga a vers a halhatatlan forradalmi induló, a „Marseillaise" megszületéséről szól, amelynek vérpezsditő hangjai mellett a marseillei önkéntesek sorakoztak fel először a szabadság megvédelmezésére.

8000 feleség

Házasságok nem az égben köttetnek, hanem Franciaországban, Ausztriában, Olaszországban és Európa egyéb államaiban, ahol amerikai katonák és bennszülött nők tanyáznak. Csakhogy ezek körül a házasságok körül az utóbbi időben egy kis baj keveredett, amennyiben az amerikai hadügyminisztériumhoz 8000 európai nő nevében egy hirtelen megalakult női szövetség beadványt intézett, amelyben azt kérik, hogy az amerikai hadügyminsztérium kötelezze az amerikai katonaférjeket az európai feleségek hazaszállitására.

Ennek a kérvénynek előzménye az, hogy az amerikai fiuk „sebbel-lobbal" vették feleségül a szóbanforgó európai hölgyeket — állapitja meg az egyik amerikai lap. Egy csók és más semmi nem történt, aztán jött az anyakönyvvezető, aztán az amerikai fiú új küldetéssel hajóra szállt és többé nem jelentkezett.

Az asszonyok kérvényével együtt természetesen az igazolóiratok is megérkeztek az amerikai hadügyminisztériumba. Jó! Az amerikai hadügyminisztérium a törvényes kapcsolatot nem is vonja kétségbe, azonban az ügy érdekében semmiféle intézkedést tenni nem tud, mert a hites európai feleségeket csak abban az esetben lehet elszállitani Európából, ha az amerikai férj erre vonatkozó szándékát külön kérvényben jelenti be az illetékes minisztériumban.

Az illetékes minisztériumhoz ilyenirányu kérvény eddig egyetlen amerikai férjtől sem érkezett.

Közkivánatra vasárnap délelőtt 10—13 óráig utolsó nagy könyvkiállitást és vásárt rendez a Józsa Béla Athenaeum könyvkiadó. Asztalos István, Benedek Marcell, Jékely Zoltán, Kisbán Miklós, Méliusz József irók, valamint Bara Margit, Dorián Ilona és Takáts Paula müvésznők részvételével. A könyvsátor a főtéri templom előtti térségen van.

„A Székelyföldön áthuzott a vihar"...

Köruton Kurkó Gyárfással

a Székelyföldön, ahol minden gáncsvetés és lélekmérgezés ellenére győzedelmeskedik a székely józanság

Marosvásárhely. (Kiküldött munkatársunktól.) Hivatalos, rövid közleményben szokás beszámolni arról, ha egy vezető politikus meglátogatja valamelyik vidéki szervezetet. Ilyesmire gondolt e sorok irója is, amikor hétfőn hajnalban Kurkó Gyárfással, a MNSz országos elnökével a Székelyföld irányában kirobogott Kolozsvárról.

Utunk célja éppen kettős volt. A helyszinen megtudni, hogy tulajdonképpen kik és milyen célból igyekeztek félrevezetni a székelységet, másodszor meg akartuk látni, hogy milyen hatása volt a székelyudvarhelyi eseményeknek a falvak népére.

Talán soha sem volt olyan nagy a politikai érdeklődés a Székelyföldön, mint éppen most. Ez volt a benyomásunk már az első állomásunkon, Ditróban. Váratlanul érkeztünk, a falu népe a mezőn dolgozott. Néhány földmüves mégis pillanatok alatt összeverődött a hirre, hogy az országos elnök átutazik a falun.

Ditró

lakossága egy emberként áll a Magyar Népi Szövetség mellett — mondották. A politikai felvilágositó munka javában folyik, a község fiatal plébánosa, Lőrincz József dr. népével együtt dolgozik az egység megszilárditásán. Ennek meg is van az eredménye. A székelyudvarhelyi reakciós provokációt mélységesen elitélik s megfogadták, hogy a választásokon ugy vonulnak fel a magyar demokrata lista támogatására, mintha népszavazásra mennének.

Gyergyószentmiklós

nem jellemzi éppen ennyire az egység. A reakciósok, akik annakidején majdnem sulyos helyzetbe sodorták a székely városka egész lakosságát, ha nyiltan nem is, de titokban meg-megpróbálják zavarni a vizet. Udvarhely után azonban aligha mernek megmozdulni. De nemcsak Gyergyószentmiklóson, egész Csik-vármegyében nagy a riadalom a reakciós elemek között.

Csikszeredában

azonban más, igen érdekes dolgot is megtudunk. A székelyudvarhelyi nagygyülést megelőzően egy kolozsvári „uri" ember járt a városban, aki titokban megbeszéléseket folytatott a helybeli reakciósokkal. Ezek Filó Árpád, Sipos Ferenc, Deáki Márton és Erős Árpád volt likőrgyáros vezetésével egy 12 személyből álló terrorbandát szerveztek és küldöttek Székelyudvarhelyre, azzal biztatva őket, hogy fegyverkezzenek fel azzal, ami csak kezük ügyébe esik.

Mielőtt Szentegyházasfaluba érnénk, Csikszeredából jövet a Tolvajos-tetőn defektet kapott az egyik kerekünk. Amig a kerékkel bajlódunk, három székely asszony s egy legény közeledik felénk. Köszöntenek s meg is állanak egy szóra. Lövéteiek, a havasba indultak széna csinálni — amint mondják.

Balázs Pálról érdeklődünk.

— Jámbor, munkás ember volt az, kérem, nem ártott a légynek sem — mondja egyik csontosarcu asszony. Még könnyet is töröl ki a szeméből.

— S aztán miért gyilkolták meg akkor? — kérdezzük.

— Miért? Mert megbolondiitották az embereket. Bencze Rezső még le is itatta őket.

— De ki bolondiitotta?

— Azt pontosan nem tudjuk. De Benczéék sokat jártak Udvarhelyre.

— Nem baj, majd kiderül, hogy kik voltak a felbujtók s akkor leszámolunk velük — mondja Kurkó.

— A tövit kell kérem kiirtani — biztat a lövétei asszony. — Amig a tövit el nem pusztitják, nem lesz béke a nép között.

Szentegyházasfaluban

éppen nagy munkában találjuk a MNSz vezetőségét. Kitörő örömmel fogadják az országos elnököt.

— Hála Istennek, hogy egészségesen látjuk, elnök testvér — örvendezik a szervezeti elnök. — Rossz hireket hallottunk. Azt hiresztelték, hogy az elnök testvér ellen merényletet követtek el Marosvásárhelyt.

— Nem is jártunk az udvarhelyi kongresszus óta Marosvásárhelyt — mosolyog Kurkó Gyárfás.

— Na ugy-e, mondtam én, hogy ez is csak olyan szóbeszéd, mint amiket a kongresszus előtt hiresztelteк — csóválgatja a fejét a pénztáros.

— Mi a helyzet a faluban? — érdeklődünk.

— Helyreállt a rend — felelik. — A kongresszusnak nagyon jó hatása volt. A nagygazdákkal sikerült azóta megegyezésre jutnunk a közbirtokossági ügyek rendezésében. Belátták, hogy nemcsak a hasznot, a terheket is arányosan kell elosztani. Most irásbeli megegyezést is kötöttünk, a másolatát felküldjük elnök testvérünknek.

Elmondják aztán hogy amikor a kongresszusra mentek, Udvarhely szélén egy csoport elállta az autó utját s faltartott késsel kérdezték, van-e ilyen (azaz antifasiszta módon köszönő) köztetek, ha van, adjátok ki, hogy végezzünk vele. Amint kiderül, azok a szentegyházasfalviak, akik a tüntetésben résztvettek, Udvarhelyre járogattak be a kongresszus előtt s valószinüleg onnan kapták az utasitásokat. Udvarhelyről visszatérve mindig azzal izgatták a falut, hogy a MNSz el akarja venni a közbirtokossági erdőket s azt is épp ugy el akarja adni, mint Erdélyt...

— Most aztán megszeppentek — tájékoztatnak a szentegyházasfalviak. — Egy szó nem sok, annyit se mernek szólani.

Fenyéden, Bethlenfalván szintén arról beszélnek az emberek, hogy félrevezették őket. S kérdésünkre mindig ugyanaz a válasz: valahol Udvarhelyt.

Székelyudvarhelyen

valósággal forrong az egész város. Általában mélységesen elitélik a kongresszus megzavarására történt kisérletet. A résztvevők jórésze mosakodik s ugyanakkor számtalan eddig kivülálló kéri a MNSz-be való felvételét.

— A belépni szándékozóknak előbb szigoruan tisztázni kell a szerepét a kongresszus elleni merénylettel kapcsolatban — mondja Kurkó Gyárfás a helyi elnöknek. — A fasiszták és reakciósok nem léphetnek be.

Borzalmas, amit a beszámolók nyomán a lövétei esetről megtudunk.

— Balázs Pált nem késsel gyilkolták meg — tájékoztatnak minket. — Négy szurást is kapott ugyan, de egyik sem ért nemes szervet, ebbe nem halt volna bele. A felbujtatott bestiák a szó szoros értelmében agyontaposták és agyonverték a szerencsétlen embert. Miután a Bencze korcsmája előtt kétszer is megszurták, ütni-verni kezdték, amig összeszedett. Amikor aztán valamennyire magához tért s menekülni akart, egy utszéli kereszt alatt ujból rátámadtak. Itt érte a negyedik késszurás. Innen tovább menekült, de alig husz lépésnyire ujból nekiestek, leverték a földre s addig táncoltak a mellén, a hasán és a hátán, amig elvesztette eszméletét.

— Még csak a közelébe sem engedtek senkit — halljuk a borzalmas beszámolót. — Akinek drága az élete, ne merjen ehhez a büdös kommunistához közeledni — kiabálták. — Hagyjátok, hogy jöjjenek érte a társai, hadd végezzünk velük is. Aztán nekiálltak s több mint egy negyedórán fasiszta nótákat énekeltek a szerencsétlen ember vérző teste mellett.

— Végül a felesége s egy másik asszony jöttek utána s cipelték be Balázs Pált egy szomszéd házba. Még tiz percig élt itt is.

— S mi van a gyilkosokkal?

— Miután a nyomozás befejeződött, bekisérték őket a brassói hadbiróságra.

Székelykeresztúron

Szentábrahámban, Gagyban állunk meg még aznap délután néhány pillanatra. Itt nincs baj. A gazdák javában aratnak, nem nagyon érnek rá politizálni, de tisztában vannak a dolgukkal. Mindenfelé a kongresszusról beszélnek s készülnek a választásokra.

Lázas munkában találtuk a marosvásárhelyi szervezetünket is. Éppen ülésezett az intézőbizottság, megbeszélést folytatott a gazdasági bizottság is. Hatalmas plakátok hirdetik az utcán, hogy a MNSz marostordamegyei szervezete vasárnap a nyole járási székhelyen rendez nagy népgyülést. A népgyüléseken beszámolnak a székelyudvarhelyi kongresszus határozatairól és eredményeiről. „Magyar testvérek! Nők, férfiak, ifjak! Legyen ott minden becsületes magyar!" — hirdetik a plakátok.

Hajnalodik, amikor Kolozsvárra beszaladunk. Az ut fizikailag elfárasztott, de ugyanakkor lelkiekben meg is erősitett. Utunk benyomásairól beszélgetünk, mielőtt pihenésre térnénk.

— A Székelyföldön áthuzott a vihar — mondja Kurkó Gyárfás —, de nem tudta megingatni. A székelyek józansága győzedelmeskedik.

DÁVID GYULA.

Kibérelte a marosujvári fürdőt

és oda küldi nyaralni munkásait a Dermata

KOLOZSVÁR. — Mindenkinek jól esik az egész évi munka után a pihenő. A dolgozó ember alig várja azt a napot, amikor leteheti a tollat vagy a szerszámot és egy időre búcsut mondhat munkahelyének. Az elgyötört, napi gondokkal sujtott háziasszony is örömmel hagyja ott egy időre a fakanalak és serpenyők birodalmát.

Drága fürdőhelyre, messze, kék tengerekre vagy sötét fenyvesek, égbenyuló sziklák közé ha nem is tud „pénztárcazavarai" miatt eljutni, de legalább egy közeli falucskába kimegy zaklatott idegeit megpihentetni. Igy legalább az utiköltség nem okoz gondot és vizum-nehézségek sem bántják. És ugyan ki állitja, hogy nem ideálisabb pihenőt nyujt egy kis falu meghitt csöndje — a falusi harang szava, kirándulások, tejkura, a tehéncsorda méla kolompja —, mint egy világvárosi fürdőhely nagyképű zürzavara. A pihenésre vágyó, romlott idegzetü embernek elsősorban nyugalom kell, ahol még ismerőst sem lát, nem pedig nagyvilági élet, társaság, éjszakázás, tánc. Az ilyen nyaralási „pihenőt" ujból ki kell pihenni, nemhogy az csillapitaná le az idegeket.

Pihenésre leginkább a kétkézi dolgozónak van szüksége, aki gyárakban robotolva tölti az egész esztendejét.

Ezért érdemel meg minden dicséretet a Dermata-gyár, mely alkalmat nyujt arra, hogy *minden egyes munkása kiélvezze jól megérdemelt nyári vakációját.* Hogyan is tudna egyébként nyaralni a szegény munkás, akinek nemhogy milliói, de még ezrekel sem nagyon állnak rendelkezésre. Bizony, itthon kellene töltenie a szép nyarat, a drága szabadságidejét a füllladt városon.

De a Dermata igazi szociális érzéktől fütött vezetősége ime példát mutat. Reméljük, a jó példa is ragadós és jövőre minden gyárunk megtalálja a módját annak, hogy munkásainak alkalmat adjon kétheti boldog, gondtalan életre.

A Dermata-gyár udvarán most nincs nagy sürgés-forgás. Sok munkás szabadságidejét élvezi. *A gyár kibérelte a Marosujvár-fürdőt.* Ott pihen, strandol, napozik — és ki ne felejtsük a munkás egyik nagy szórakozását —, halászik a munkások első csoportja.

Kéthetenkint váltakoznak a munkáscsoportok. A gyár nagy teherautója viszi ki őket és két hét multán vissza is szállitja.

De milyen más látvány, ahogy elindulnak és ahogyan visszatérnek! Az arcuk, testük bernára égve, arcuk kitelt, piros — husz évvel fiatalabbat mutatnak.

Azonban nemcsak napot és vizet élveznek a nyaralók. Biztositva van *kitünő ellátásuk is.* Két nagy teremben kapnak szállást, külön a férfiak, külön az asszonyok. *Pompás koszttal etetik őket — háromszori étkezés, hetenkint négyszer hus.*

— És ha valaki nem jön helyre a két hét alatt — kérdezzük informátorunkat —, akkor is haza hozzák?

— *Arról is gondoskodtunk. Ha valaki két hét alatt semmi javulást sem mutat, akkor az illető beteg* — feleli. — *A betegek egyhónapi szabadságot kapnak. Azok külön vannak, a Betegsegélyző fürdőzteti őket Kolozson és Szamosfalván.*

A Dermata nemcsak a nyaralásban mutat példát. Egész éven át *olcsó ebédet* bocsát munkásai rendelkezésére. *Hétszázlej egy kétfogásos ebéd ára.* Csütörtökön például — amikor munkatársunk kint járt a gyártelepen — zöldbableves volt az ebéd, utána marhasült „rozsdás szaftban". *A gyár olcsó élelmiczikkekkel is ellátja dolgozóit.* Jutányos áron kapnak olajat, hust, liszlet. Érdemes megemliteni, hogy *a sertéshust zsiradékkal együtt most 7200 lejért kapják.*

Ilyen bánásmód mellett aztán a Dermata-gyár is elérte azt, hogy munkásai meggyőződéssel, szivvel-lélekkel a gyár mellett vannak, lelkiismeretesen végzik kötelességüket.

Mert a munkással jól bánni még sem hasem volt „rossz üzlet".

SZAPÁNYOS GABRIELLA

Temes-Torontál magyarsága és a bánsági magyar irók a MNSz mellett harcolnak

TEMESVÁR. — A Magyar Népi Szövetség temes-torontálmegyei szervezete a székelyudvarhelyi kongresszus határozatainak és eredményeinek ismertetésére legutóbb nagy népgyülést tartott Temesvárt. A népgyülést *Kis* Pál megyei elnök nyitotta meg, aki részletesen ismertette a kongresszus lefolyását és keményszavakkal itélte el *a reakció renázavarási kisérletét.*

A nagyszámu jelenlévő lelkes helyeslésssel fogadta az elnöki beszámolót, majd határtalan éljenzéssel vette tudomásul a székelyudvarhelyi határozati javaslatot. *A nagygyülés egyhanguan fogadta meg, hogy minden erejével a Magyar Népi Szövetség vezetősége köré tömörülve, rendithetetlen kitartással harcol a magyarság egyenjogusitásáért és a mindkét oldalú reakció megsemmisitéséért.*

A nagygyülés végül *Groza* Péter miniszterelnöknek és *Kurkó* Gyárfás országos elnöknek küldött üdvözlő táviratot. A Kurkó Gyárfásnak küldött távirat szövege a következő: *„A Magyar Népi Szövetség temes-torontálmegyei szervezete nagygyülésén felháborodással tárgyalta az udvarhelyi kongresszuson történt reakciós mesterkedéseket. Temes-Torontál megye magyarsága elutasitja a reakciós egységbontó kisérleteket és a támadásra támadással válaszol. Egy emberként áll az elnök testvér mögött és támogatja a MNSz központi vezetőségét teljes jogegyenlőségünk kivivásában".*

Üdvözlő táviratot küldött *Kurkó* Gyárfásnak a bánsági magyar irók szervezete is. *„A Bánsági Magyar Irók Szervezete* — mondja a távirat — *mélységes megdöbbenéssel, de ugyanakkor harcos elszántsággal értesült arról az aljas rendzavarási kisérletről, melyet a magyar reakció Székelyudvarhelyt elkövetett. A bánsági magyar irók szervezete megalakulásakor kimondotta, hogy rendületlen és tántorithatatlan hive a demokráciának, a népek megbékéléséért küzd és a reakció megsemmisitése egyik főfeladata. Éppen ezért örömmel vette tudomásul elnök testvérünknek azt a kijelentését, hogy kiméletlen harcot indit a reakció elsöprésére. A bánsági magyar irók szervezete Önt harcában tollal és szóval támogatja teljes jogegyenlőségünk kivivása érdekében".*

Walsh angol nyelvtan megérkezett.
Ismét kapható
Kovács könyvkereskedésében
Szentegyház-utca 3.

Hallló! Figyelem!
A most megnyilt üzletemben
visszavásároltatja
eladott dolgait. Veszek, eladok ágy- és lehérnemüt, cipőket, szőnyeget és egyéb használt tárgyakat.
Hitelbe is.
Fadrusz-utca (volt Szentlélek) 10. Kinizsi-utca sarok.

Butor, szőnyeg, irógép
és egyéb értéktárgyak vétele, eladása.
„UNICOM"
Kossuth Lajos-utca 20. Telef. 508.

Miért tárgyalják Craiován az egeresi munkásgyilkosok bünperét?

FERENCBÁNYA. — (Kiküldött munkatársunktól.) Hosszu huza-vona után auguszts 26-ra kitüzték az egeresi és az egereskörnyéki Maniu-gárdista gyilkosok ügyének tárgyalását. Az ügyet a több mint másfél évig elhuzódott kivizsgálási eljárás után *a kolozsvári hadbiróságtól áttették Craiovára s amint a kiküldött idézőkből megállapitható, az ügyet ott is fogják letárgyalni.*

Ez az intézkedés megváltoztathatatlannak látszik. A panaszos és kenyérkereső nélkül maradt özvegyek és árvák azonban jogosan kérdik s vár a feleletre ma már az egész környék: *az ügyet miért nem Kolozsváron tárgyalják le, ahol a kivizsgálást lefolytatták? Avagy* — vetették fel előttünk a kérdést a minap kintjárva a helyszinen — *az volt-e a cél, hogy a panaszosok lemondjanak igényeikről? Hogy az özvegyek ne merjenek elutazni s ne vegyenek bátorságot a méltányos kárpótlás megköveteléséhez,* hogy az árváknak minél kevésbé álljon módjukba neveltetésük anyagi alapjaira igényt tartani? Mert, ha ez volt a cél, a szándékok minden jel szerint sikerülnek.

— *Oda nem megyünk el* — hangzik szinte egyhangulag a gyászos egeresi és ferencbányai özvegyek és árvák kétségbeesett panasza.

És hiába is próbáltunk lelket önteni beléjük . . . Nem és csak nem! Legyen, ami lesz! — volt minden biztatásunkra a reménytelen válasz.

— *Nem megyünk, mert félünk!* — tört ki végül is kérdésünkre az egyik özvegy.

Majd elmondta, hogy még fenyegetést is kaptak: hogy majd ott a messzeségben igy, meg amugy lesz, ha sokat törvénykeznek s ha nem fogják be a szájukat.

A törvénykezés ilyetén való folyásán igy ma nem csoda, ha háborog az egész Kalotaszeg. És ami még ennél is felháboritóbb s amit magunk is csak rémhirnek hittünk: *a craiovai hadbiróság jóvoltából a Maniu-gárdista gyilkosok ma szabadon járnak Egeres és Forgácskut utcáin.* Belesáppadt az egész falu mikor megjöttek, néhány napra rá, hogy áttették az egész ügyet Craiovába. Saját szemünkkel láttuk magabiztos, sötét tekintetüket, vérengző kezüket, amellyel *15 teljesen ártatlan dolgozónak, közöttük két románnak is, kioltották az életét.*

Öreg bányász idézi a sötét multat, miközben Ferencbánya felé indulunk és amint ujra halljuk ezt a tragédiát, másfél év után is belesáppad az arcunk.

Ez történt Egeresen 1944 novemberében

Közvetlen a felszabadító csapatok bevonulása után pár napra megérkeztek Maniu felfegyverzett gárdái is, élükön a hirhedt *Herta* őrmesterrel, akinek a falu békés román lakosai közül is sikerült néhány embert maga mellé állitani és felesketni gyalázatos tervei végrehajtására.

Aztán megkezdődött a kálvária. Az egyik novemberi napon a késő esti órákban szedték össze kiszemelt áldozataikat. Aki csak tudott, megszökött. A kiszemelt hatvan áldozat közül többen Kolozsvárra menekültek s igy Egeresről *nyolc embert, Ferencbányáról pedig 5 bányászt és két bányatisztviselőt sikerült csak összefogni.* A többiről aztán már annak idején mind a magyar, mind pedig a román demokrata lapok is beszámoltak. *Megkötözve verték és kinozták őket napokon át, egészen addig a gyászos vasárnapi hajnalig, amikor aztán kikisérték őket a vesztőhelyre.*

Ferencbányára érve, a gyilkosságok politikai hátterei is kivilágosodik a bányászok vallomásaiból.

— *Éppen azokat szemelték ki közülünk* — magyarázza az egyik bányász —, *akik a magyar fasizmus munkás-elnyomó rendszerével is szembeszálltak. Akik a munkásság szervezkedési szabadságáért, a bányatelepen vagy az erdőben még akkor is gyüléseket tartottak, amikor a kakastollasok börtönt és halált mértek reánk minden mozdulatért. A demokrácia ellenségei között ugy látszik nincs nemzetiségi különbség, amikor a dolgozó ember jogait kell eltiporni.*

A további beszélgetések során aztán ujabb gyilkosságokra derül fény. Ez utóbbiról a közeli *Zsombor* községben most meginduló bánya egyik munkása tud adatokat.

Mi történt Zsomborban?

Az egeresi gyilkosságokkal egyidőben ebben a faluban is hajtóvadászatra indultak Maniu vérebei. *Vintila* őrmester, a terrorcselekmények ottani szervezője, már kondoriatosabb módon rendelkezett pár felesketett elvakult hivének. Odaigérte nekik a kiszemelt áldozatok minden ingatlanát, részben meg agyonlövéssel fenyegette meg azokat, akik vonakodtak a gyilkosság végrehajtásától.

És ennek ellenére az összehivott román gazdák szine-java, egy Ciuca nevü gazdálkodó öntudatos fellépésére, cserbenhagyták az ördöglelkü őrmestert, megszöktek a parancs végrehajtása elől. Közben, akiknek csak lehetett, magyar földmüves testvéreiknek üzenetet küldtek, hogy azonnal meneküljenek a faluból.

Az őrmesterrel maradt néhány főkolompos aztán félve az elmenekültek feljelentésétől, nem váratott sokat magára s még azon éjjel kivégzett három szerencsétlent, köztük két hatvan éven felüli öreg embert.

Ime, igy fest ez a pár napos banditavilág, amelynek rémtettei feletti itélkezést egészen mostanáig huzták-halasztották. Végül áttették az ügyet Craiovába s legujabban szabadlábra helyezték a gyilkosokat.

Bucsuzáskor pedig a ferencbányai bányászok azt az üzenetet tolmácsolták demokratikus biróságainknak, hogy *amiként a bánffyhunyadi pap magyar gyilkosait elitélték és jogosan tárgyalták le Kolozsváron, ezt az ügyet is Kolozsváron tárgyalják le s a demokrácia ereje sujtson le méltóképpen azokra, akik hét legjobb munkatársukat pusztitották ki soraikból.*

BALÁZS PÉTER

Konzervvé kell feldolgozni az erdélyi gyümölcsöt!

Dés és Magyardécse együttes erővel hatalmas gyümölcsfeldolgozó üzemet létesitett

DÉS. — (Kiküldött munkatársunktól.) Magyardécsei vendégeskedésből jöttünk hazafelé s azon gondolkoztunk, hogy lehet az, hogy a magyardécseiek aránylag olyan jó áron adtak tul az idén cseresznyéjükön? Magyardécsén igen szükszavu választ kaptunk erre a kérdésre:

— Mi kértük s ők adták!

Az „ők" a kereskedők voltak.

Sokkal kimeritőbb választ kaptunk *Antal* Dánieltől, a Magyar Népi Szövetség alelnökétől, aki tudvalevően az EMGE országos főfelügyelője is. Antal Dániel válasza az volt, hogy elvitt a dési gyümölcsfeldolgozó üzembe. *A magyardécseiek nagyrészt ennek az üzemnek köszönhetik, hogy megkapták a jó árat.*

Az üzem szük udvarára egymásután fordultak be a tehergépkocsik, lovas és ökrös szekerek.

— Az üzem épületét — magyarázta Antal Dániel — az EMGE épittette. Gyümölcstárolónak készittettük. Volt azonban a környéken két fiatal mérnök, *Póti* Géza és *Balla* Pál, meg egy ügyvéd, *Dobolyi* Sándor, ők hárman „hozták össze" az EMGE épületébe az üzemet. Ezt a három fiatalembert szerfelett boszantotta, hogy a környék gyümölcse potomáron kél el, ott hagyták a hivatalok „szamárlétráját" és *életüket a gyümölcs feldolgozására alapitották.* Póti Géza megjárta a csepeli Weisz Manfréd konzervgyárat is, hogy még alaposabban kiismerje a gyümölcsfeldolgozás titkát. Pénzük természetesen nem volt, ezzel azonban nem sokat törődtek. Elkérték tőlünk ezt az épületet és *kézzel pótolták azt, amihez gépre volna szükség.* Később aztán pénz is került, vagy 180 ezer pengő és megvették a vakuumos, valamint a többi feldolgozó gépet és ezt a kis villanymotort.

Végigjártuk az üzemet, amely egyébként ma a „Szövetség" szövetkezeti központ kezelésében van. Két nagy teremből áll, amelyet felvonó köt össze a pincével, ahol a hordókat tárolják. Az üzem élén ma is Póti Géza és Balla Pál áll. Megkértük őket, magyarázzák el az üzem müködését.

— Üzemünk — kezdte magyarázatát Póti Géza — *pulpot és gyümölcsvelőt állit elő. A pulp nem egyéb, mint kénsavval leöntött gyümölcs.*

Oda vitt a hordókhoz, ahol a munkáslányok éppen a pulpirozott gyümölcs közül a rosszát válogatták. Érdekes, hogy a cseresznye egészen megfehéredik a kénsav hatására.

A gyümölcsöt — folytatta — miután pulpiroztuk, kiválogatjuk, nehogy a rossza lerontsa a hordók cukortartalmát. Három és fél fokos cukortartalmat kell felmutassunk megrendelőinknek minden hordóban. A pulpirozásra nem alkalmas gyümölcsből velőt készitünk. *Mindehhez átlagosan kétszáz munkást és munkásnőt alkalmazunk.*

Bementünk az irodába. Nincs Erdélynek olyan városa, amelyre ne férne rá egy ilyen gyümölcsfeldolgozó üzem. *Lehetetlenség, hogy az erdélyi gyümölcsöt csak ezen a tájon mentsék meg a rothadástól, vagy jobb esetben a szesszé főzéstől. Megkérdeztük, nem lehetne-e máshol is megteremteni egy ehhez hasonló üzemet?*

Kitünik, hogy a vakuumos gépet ma nem lehet beszerezni és a többi gép beszerzése elé is akadályok gördülnek.

— *De egy cséplőgépkazánt csak lehet kapni, ha másképp nem, hát kölcsön* — mondja Póti Géza —, *hordó is van, kénsav is van, üstök is vannak és ha nem is ilyen szakszerüen, de minden városban, Erdély majd minden részén meg lehet csinálni azt, amit mi még a háboru előtt itt megteremtettünk.*

Mielőtt elbúcsúztunk volna, még megigérte nekünk, hogy bárkinek bármikor ad szakszerü felvilágositást, csak jöjjenek és kérjenek és ne hagyják veszni az erdélyi gyümölcsöt.

SOMLYAI LÁSZLÓ.

EMLÉKSZÜNK MÉG

a hitetlenkedők gúnyos mosolyára, amellyel a Szovjetunió első ötéves tervét fogadták. Komolynak hitt közgazdászok kiáltották ki fantazmagóriának azt a tervet, amelynek végrehajtásával a Szovjetunió hatalmas iparának alapjait rakták le és amelyet öt év helyett négy alatt hajtottak végre. Négy év alatt hajtották végre a második ötéves tervet is. A harmadik ötéves terv végrehajtásához a hitleri háború nem hagyott időt.

A negyedik ötéves terv első évének első felében a szovjet ipar máris hatalmas eredményeket ért el. Az új ötéves terv elsősorban a nehézipar és a vasut újjáépitését tüzte ki céljául. Ez ugyanis az egész nemzetgazdaság alapja. A nehézipar a Szovjetunió déli részeiben 65 százalékkal több öntött vasat és 100 százalékkal több acélt termelt, mint az elmult év ugyanezen szakaszában. Az év második harmadában azonban az egész Szovjetunió területén 102.2 százalékkal termeltek több öntöttvasat és 107.3 százalékkal termeltek több acélt, mint azt az ötéves terv előirta. A széntermelés terén folyó szocialista munkaverseny folytán a széntermelés egy félév alatt annyira nőtt meg, mint azt a terv egy egész évre irta elő. A petróleumipar ugyancsak jelentős termelési többletet mutat fel. A mult évhez képest a vasuti mozdonyok és kocsik terhelése többszörösére emelkedett. Jelentősen megnövekedett a traktor és a mezőgazdasági cikkek termelése, valamint a gépkocsi és a villamossági cikkek termelése is.

A nehézipar és a vasuti közlekedés feljavulása folytán ez év első hat hónapjában följavult a textilipar és a könnyüipar is, amely a lakosság közvetlen szükségleteit elégiti ki.

Ez év első felében a szocialista verseny és a sztahanovista mozgalom, a munkások, földmüvesek és értelmiségiek versenye az ipar ujjáépitésének minden terén meghozta tehát eredményét.

Amikor az első ötéves terv megvalósult, annak nagyobbára csak politikai jelentősége volt a Szovjetunió nemzetközi helyzetét illetőleg, mert akkor a szovjet állam ellenségektől körülvéve, angolszász blokád alatt volt kénytelen élni és termelni. Ma azonban, amikor a szovjet áru előtt nyitva áll az út és a szovjet piac is felveheti a külföld termékeit, az uj szovjet ötéves terv megvalósulásának világgazdasági jelentősége is van. Az uj ötéves terv végrehajtása különösképpen érinti Romániát és a Dunavölgye többi államát, mert hiszen a szovjet ipar erősödésével a Szovjetunió még több áruval siethet az itteni piac segitségére.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vésztörvényszék helyett

Szerkesztőségünk meglehetősen gyakran kap névtelen levelet. Ez természetes. Nehéz harcban állunk, egy elmult világot kell felszámolnunk minden csökevényével, minden betegségével. Épitenünk kell a jövendőt, védenünk kell szabadságjogainkat, ki kell harcolnunk nemzeti egyenjoguságunkat. Egészen természetes, hogy ebben a küzdelemben számos ellenségünk akad, mert hiszen ha nem volnának ellenségeink, akkor harcolnunk sem kellene. A fasizmus mérgező maszlagától kábult agyvelők nehezen tisztulnak ki s elszenvedett jogtalanságok is nagy mértékben hozzájárulnak a szenvedélyek felfokozásához. Alakuló, mozgásban, fejlődésben lévő helyzetünk is hozzájárul ahhoz, hogy sokan nem képesek, vagy nem hajlandók érzékelni a realitásokat.

Mindezeknek az elemeknek törvényszerüen az a sorsa, hogy vagy előbb-utóbb ráébrednek a tényekre s beilleszkednek a valóságba, vagy pedig kihullanak az idő rostáján. Természetesen igyekeznünk kell, hogy e kihullók minél kevesebben legyenek s ennek érdekében bizony néha keserü, de gyógyitó orvosságokat kell lenyeletnünk velük. Persze akad, aki prüszköl tőle s olyan is, aki szemünkbe köpi a gyógyszert, azt képzelvén, hogy az méreg.

Nos, ezek a köpködések leginkább névtelen levelek alakjában szoktak „megnyilatkozni". Hazudnék, ha most azt irnám, hogy az ilyen névtelen köpködéseket olvasatlanul vagy félig olvasva hajitjuk a papirkosárba. Nem, az ilyen leveleket olyan gondosan és figyelmesen olvassuk végig, mint ahogyan az orvos hajlik ziháló, hánykolódó betege fölé. Mert ezek, a névtelenségből nagy bátorságot meritett levelezők, mérges köpködéseikkel és gyilkos átkozódásaikkal egyetemben tünetei egy nagy betegségből gyógyuló testnek.

Csak illusztrációképpen érdemes kiemelni néhány passzust ezekből a névtelen levelekből.

Például egy erősen ferditett irásu levél közli a „Tekintetes Szerkesztőséggel", hogy mivel mi, mármint a Magyar Népi Szövetség és központi lapja a Világosság, „élvezzük a magyarság szenvedéseit", vésztörvényszék elé fognak állitani s ott majd jól a „fejünkre ütnek".

Az embernek el kell gondolkodnia: micsoda őrületes vakság és ostobaság kell ahhoz, hogy valaki ilyen fenekedéssel támadjon az ellen a szervezet ellen, amely indulása óta egyebet sem igyekszik tenni, mint hogy védelmezi, helyes útra tereli és gyógyitja a magyarságot.

Nem megvetendő az a kulturpolitikus sem, aki kissé reszketeg betükkel, de ifjonti hévvel magyarázza sok-sok oldalas levelében, hogy a „nagy demokratikusok kétszáz esztendővel hátrább vitték a világot müveltség tekintetében".

Az embernek kedve volna szóbaereszkedni a reszketeg irás tulajdonosával s megkérdezni, hogy is áll a dolog a demokrácia kulturavisszafejlesztő hatásával. Talán a hitleri halálgyárakat, a halálos háboruba belemasirozó fasizmust, a kirabolt, meggyalázott országokat és népeket, a fasizmus eme igazi eredményeit tekinti a kultura csúcspontjának, melyről mi az ő legnagyobb fájdalmára lezuhantunk.

Közeli rokona, szellemi tejtestvére vésztörvényszékes barátunknak az a másik, aki a maga verébfejnyi betüivel közli, hogy „hiába strapáljuk magunkat", a reakciót nem lehet elpusztitani, mert „az él, élni fog és még ütni fog, ahova ütni kell". E snájdig és stramm férfiu levele végére, melynek stilusában kellemesen elegyedik a „Mein Kampf" és egy porosz őrmester káromkodásának szelleme, kilátásba helyezi, hogy a reakció megbosszulja még magát.

Nos ezzel az úriemberrel már nem is érdemes szóba állani. Neki csak azt üzenjük: nagyon is jól tudjuk, hogy a reakció, amelynek ő egyik kis kerekecskéje, megbosszulná magát — ha tehetné. Csakhogy éppen — nem teheti. Kitünő fegyverünk van ugyanis ellene. Nem bunkó ugyan és nem is gyilok, amivel a névtelen terrorlegény fenyegetőzik, hanem valami más, valami, ami sokkal veszedelmesebb, sokkal hatásosabb fegyver. S ez nem más — mint a nép: a dolgozó tömegek összessége. Ez a hatalmas tábor — s most nem csak a politikailag szervezettekre gondolunk — egyre világosabban látja s a dolgok fejlődésével még tisztábban fogja látni, hogy a küzdelem nemcsak vele, hanem ő érte, az ő érdekeiért folyik. Ezért áll bonthatatlan sorokban a demokrácia oldalára s ezért hiábavaló a vésztörvényszékkel, bunkóval és gyilokkal fenyegetőző reakció minden keserves dühe: a nép ellen, a tömegek igazsága ellen ágaskodni már hiábavaló és reménytelen.

—yk.

HIREK

VILÁGOSSÁG
A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő: 258.

A könyvnapi irodalmi est

A kolozsvári könyvnapok alkalmából a Magyar Népi Szövetség irodalmi estet rendezett a MNSz kolozsvári székházában. Az estély ritkán észlelhető, komoly érdeklődés mellett és számottevő sikerrel zajlott le. Elsőül Kacsó Sándor beszélt — hogy az ő kifejezésével éljünk: „kedvenc veszszőparipájáról", a MNSz-ről és a közelgő választásokról.

Utána Benedek Marcell szólott:

— Egy francia író mondotta — kezdte előadását —, hogy a politika művészi légkörben ugy hat, mint a hangversenyteremben egy pisztolylövés. Elmondhatom azonban, hogy ilyen kellemes pisztolylövést, amilyen Kacsó előadása volt, még nem hallottam.

Ezek után rátért a könyvnap jelentőségének meghatározására.

— A könyvnek ma sokkal nagyobb jelentősége van, mint régen volt — mondotta —, mert ebben a háboruban rengeteg könyv esett áldozatul, ráadásul még mesterségesen is pusztitották a könyvet. Ezt a hiányt kell pótolni még akkor is, ha áldozatokkal jár, hisz az áldozat megéri: itt Európában egy óriási kulturális verseny várható, melyben sulyosabb vereséget lehet szenvedni, mint bármiféle háboruban. Másik jelentősége az uj könyvnapoknak — folytata —, hogy eddig az irodalom egy kiváltságos osztály mulattatója volt, ma azonban a munkás is találkozik a könyvvel, az irók pedig a gyárakban is megfordulnak s szemünk láttára teremtődik meg a könyv kapcsolata a tömeggel.

Benedek Marcell előadása után Létay Lajos olvasta fel két falusi ihletésü költeményét, majd Asztalos István adta elő legujabb humoros elbeszélését s Biró Ida énekmüvésznő énekelt régi magyar dalokat. Az estély harmadik előadójaként László Gyula beszélt élvezetesen és tanulságosan a népköltészetről.

Ezután Kiss Jenő adta elő néhány költeményét, majd Nagy István olvasta fel „Végre egy vidám történet" cimü novelláját. Az előadást lelkes közönség hallgatta végig, mely nemhogy fogyott volna, hanem a szokástól eltérően, egyre szaporodott . . .

*

A BOLYAI TUDOMANYEGYETEM SZAKSZERVEZETE felkéri a következőket, hogy purifikálás lefolytatására julius 17-én délelőtt fél 9 órakor jelenjenek meg az egyetem Arany János-utca 11 alatti helyiségében: Gálfi Mózes tanársegéd és Hulu Magda gyakornok. Felkérjük mindazokat, akik a fentnevezettek multbeli magatartását illetőleg terhelő adatok birtokában vannak, hogy azokat szakszervezetünk titkárságával közöljék.

DR. CSAKANY BELA KÖZJEGYZŐI IRODAJAT a Vörös Hadsereg-utja 1 szám alatt 1946 julius 15-én megnyitja. Helyettese Szenczei József volt közjegyzőhelyettes, volt törvényszéki tanácselnök.

300.000 LEJT TALALTAK. Pénteken este a Traian-uton 6 óra körül 300.000 lejt találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen.

A DERMATABAN DOLGOZÓ ÖSSZES IFJAK — a szabadságon lévők is — julius 16-án, kedden délután 2 órakor feltétlenül jelenjenek meg a gyár előtt. Minden ifjumunkás érezze kötelességének megjelenni. A gyár elől együttesen indulnak fel a Szaktanács nagygyülésére.

KOLOZSVÁR ZSIDÓSÁGA TILTAKOZÓ NAGYGYÜLÉST TART julius 18-án, csütörtökön délután fél 6 órakor a palesztinai eseményekkel kapcsolatosan a Tarbuth-iskola udvarán, ahol a bukaresti cionista szervezet kiküldöttei valamint a kolozsvári zsidó szervezetek szónoklai tartanak beszédet. Minden zsidó ott legyen!

(*) KÖSZÖNETNYILVANITAS. Bogdán Gyurika halála és temetése alkalmából ezuton köszönetet mond mindazon jóismerőseinek, barátoknak és rokonoknak, akik részvétükkel enyhiteni igyekeztek fájdalmukat, a gyászoló család.

AZ ÉPITŐIPARI MUNKASOK SZAKSZERVEZETE ma, vasárnap délelőtt 9 órakor a Vasmunkás Otthonban közgyülést tart. Napirend: félévi jelentés és a vezetőség kiegészitése.

(*) SZABÓIPAROSOK! Julius 15-én, hétfőn délután 6 órakor a Karolina-tér 9 alatti helyiségben taggyülést tartunk, ahol ismertetve lesz az uj kollektivszerződés feltételei. A vezetőség.

Befejezték Kolozsváron az érettségi vizsgálatokat

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári érettségik szombaton a késő esti órákban fejeződtek be. Mint ismeretes, Erdély fővárosában három érettségiztető bizottság működött. Két elméleti: az I. számu az unitárius, a II. számu pedig a református kollégiumban. A kereskedelmi érettségiztető bizottság székhelye az állami magyarnyelvü fiukereskedelmiben volt.

Az egyes bizottságok előtt elért eredményekről számszerüen a következőkben számolunk be:

Az I. bizottság előtt 87 jelölt vizsgázott, akik közül az irásbeli vizsgálaton az unitárius gimnázium 2, a piarista gimnáziumnak pedig 1 tanulója bukott el. A szóbeli vizsgán a kolozsvári állami magyarnyelvü fiugimnázium 14 tanulója közül 12, az állami leánygimnázium 14 tanulója közül 13, a piarista gimnázium 21 tanulója közül pedig 16 jutott át sikeresen. A legjobb eredményt a Mariánum gimnázumának növendékei érték el, amennyiben mind a hét érettségire jelentkezett leány átment. Lapzártakor az unitárius gimnázium maturandusai tesznek vizsgát.

A II. bizottság előtt négyen buktak el az irásbeliben, még pedig a szilágysomlyói gimnázisták közül 2, a désiek közül 1, a kolozsvári református kollégiumból pedig szintén 1. A szóbeli vizsgálatokon elsőnek a szilágysomlyói gimnázium tanulói álltak a bizottság elé és 12-jük közül 10 sikerrel tette le a vizsgát. A dési gimnázium 17 növendékéből 15, a kolozsvári református leánygimnázium 21 tanulója közül 20, a református fiugimnázium 32 maturandusa közül pedig 28 ment át az érettségin. Lapzártakor a zilahi református gimnázium növendékei érettségiznek.

Legnagyobbszámu jelölt a kereskedelmi érettségiztető bizottság előtt vizsgázott, számszerint 126. Ketten buktak meg közülük az irásbelin, mind a kettő a szamosujvári koedukációs kereskedelmi iskola növendékei. Elsőnek a szamosujváriak vizsgáztak, a szóbelin megjelent 15 fiu és leány közül 13 ment át. A kolozsvári Mariánum 36 kereskedelmista növendéke közül 31-en, a kolozsvári állami magyarnyelvü leánykereskedelmi tanulói közül pedig a 24-ből 21-en mentek át. Lapzártakor az állami magyarnyelvü kereskedelmi fiuiskola vizsgája folyik.

Az érettségik részletes eredményét lapunk legközelebbi számában közöljük.

A Sonametan Rt. és erdélyi igazgatója, Hatieganu Emil, késleltetni a földgáznak Kolozsvárra való bevezetését

BUKAREST. — A Román Kommunista Párt központi lapja, a *„Scanteia"* Marga Cosasu, a lap kolozsvári szerkesztője tollából, első oldalán cikket közöl, amely *a földgáznak Kolozsvárra történő bevezetésével foglalkozik.*

A cikk rámutat arra, hogy bár az erdélyi gázmezőkről az egész Balkánt el lehetne látni, Erdély fővárosába még sem vezetik be a gázt. Megállapitja, hogy a *földgáz Kolozsvárra történő bevezetésének akadálya a Sonametan Rt., amely elszabotálja a munkálatok megkezdését,* annak ellenére, hogy mind a szükséges csövek meg vannak, mind a munkálatok megkezdéséhez szükséges tőkét is összeadták a kolozsvári gyárak és üzemek. Megállapitja továbbá a lap azt is, hogy a Román Kommunista Párt kolozsmegyei gazdasági bizottsága, amely mérnökökből és szakértőkből áll, a földgáznak Kolozsvárra való bevezetéséért hosszas harcot vivott.

— Kikből áll — veti fel a lap a kérdést — ez a Sonametan? *A részvényesek között az államon kivül a Bratianu-féle klikk embereinek nevével találkozunk. A vállalat erdélyi igazgatója pedig nem más, mint a „nép barátja", Emil Hatieganu ur. Ez mindent megmagyaráz. A manista—bratianista klikk urai tervének nem felel meg az, hogy a Groza-kormány megvalósithassa országépitő terveit, melylyel a munkásság és az egész nép életszinvonalát akarja emelni.*

— Kolozsvár népe és munkássága — fejezi be a lap — nem fogja többé türni azt, hogy csufot üzzenek belőle. Van törvény a szabotálók ellen és ezt alkalmazni kell ebben az esetben is. A „Sonametan"-nak az ország érdekeihez, nem pedig a reakciós pénzügyi klikk érdekeihez kell alkalmazkodnia!

(*) KOLOZSVARI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA. 558—1946. szám. Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium 1946. évi julius 3-án kelt rendeletével az északerdélyi cégek visszacégbejegyeztetésének határidejét az 1946. évi augusztus 31-ig meghosszabbitotta.

(*) HADIFOGLYOK, ELVITTEK FIGYELMÉBE! (Európa tudakozó szolgálata.) Kérjük a hazatért hadifoglyokat, elvitteket, általában mindenkit, akik az alábbiakról tudnak valamit, küldjenek értesitést az Európa hirdetővállalathoz Kolozsvár, Egyetem-utca 4. Románia. (Esetleges kiadásokat megtéritjük.) Bizunk mindenkinek emberi segitőkészségében! **Balogh Miklós** hdp. őrmester 27. tüzérosztály (anyja Dávid Lujza), **Varga Sándor** hadifogoly, 3. géptocsizó, Budafok (anyja Budi Etelka), **Balogh Albert** 9. h. hiradózászlóalj Kolozsvár (anyja Balogh Vilma), **Varga Lajos** 25. aknavetős, Várad (anyja Székely Eszter), **Turi Bálint** levente (anyja Rosnocsa Irma), **Károly Albert** kerékpáros, Nagyszőllős (anyja Kató Erzsébet), **Varga Károly** 25-ös váradi tüzér (anyja Varga Ágnes), **Balogh Károly** levente (anyja Varga Piroska), **Bozsó Dániel** 25-ös géppuskás, Nagykároly (anyja Tardi Rozália), **F. Lupsi József** fogatolt ezredbeli honvéd (anyja Bodizs Irma), **Czókos László** 25-ös tüzér (anyja Kenderessi Rozália), **Domokos Sándor** 25-ös honvéd (anyja Varró Ilona), **Müller József** szatmárnémeti elhurcolt (anyja Teffenhorn Mária), **Kalmár Lajos** 25-ös honvéd (anyja Luczkai Julianna), **Murányi János** 25-ös tüzér (anyja Kovejndi Julianna), **Kovács Imre** 12. gyalogezred, II. zászlóalj (anyja Szász Anna), **Szenkovits Endre** kolozsvári elhurcolt (anyja Bocsánczy Anna), **Kincses Ferenc** 3-as hegyivadász (anyja Szilágyi Rozália), **Beke Lajos** volt székely kiképzőtábor, Dés (anyja Beke Eliza), **Forray Antal** jimbolai lakos (anyja Javorszki Anna), **Fogel Pál** szatmármegyei elhurcolt (anyja Weissenbacher Anna), **Bábai Béla** 26-os honvéd (anyja Bartha Berta), ifjabb **Jakab Mihály** elhurcolt (anyja Csorik Ilona), **Veress Ferenc** 27-es árkász (anyja Szengyel Ilona), ifjabb **Renge Sándor** 25-ös honvéd (anyja Lakatos Katalin), **Székely Miklós** 201. gyalogoszászlóalj (anyja Károly Erzsébet), **Farkas Lajos** elhurcolt, Ság (anyja Balogh Rozália), **Farkas Sándor** elhurcolt, ambódi lakos, Debrecenből vitték el (anyja Katona Julianna), **Fiacskó Árpád** kerékpáros (anyja Budi Eszter), **Ejekes Béla** székely határőr, Kézdiajbis (anyja Bod Amália), **Tankó András** székely határőr, 8. zászlóalj (anyja (Marti Julianna), **Barabás Ferenc** 24-es honvéd (anyja Teleki Gizella), Kézdiajbisról vitték el civilként, **Bajka Ferenc** civilként Kézdiajbisról (anyja Rákosi Piroska), **Kovács Zsigmond** kézdiajbisi elhurcolt (anyja Dán Ilona), **Sikjódi Ferenc** határvadász (anyja Gazda Julianna), **Balogh Miklós** 9-es utász (anyja Székely Eszter), **Monori Károly** kolozsvári elhurcolt (anyja Koba Mária.)

Felhivás!

A Dermata Müvek Központi Fegyelmi Bizottsága felszólitja az alant felsorolt alkalmazottakat, hogy saját érdekükben jelenjenek meg a bizottság 1946 julius 16-án, kedden délután 3 órakor az Üzemi Bizottság tanácstermében tartandó ülésén.

4810. Sass Miklósné.
6294. Chiorean Romulus.
4862. Fiegel Alberiné.
3866. Kriza Anna.
5164. Árvai Mária.
4657. Nagy Erzsébet.
5130. Józsa Balázsné.
7347. Rotund Mihail.

A meg nem jelent alkalmazottak ügyében a bizottság döntést hoz azok távollétében is.

Dermata Központi Fegyelmi Bizottság.

APRÓHIRDETÉSEK

ADÁS-VÉTEL

LEGMAGASABB áron vásárolok férfi- és női varrógépeket, sik- és körkötőgépeket, tüket. Weisz gépkereskedelem Kolozsvár, Horea-ut 56. 3[illegible]

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYEKET, tömegbélyeget legmagasabb áron veszek. Erős, David Ferenc-utca 12.

BUTOR, szőnyeg, porcellán, irógép és egyéb tárgyak vétele és eladása. „Unicom", Kossuth Lajos-utca 20. Telefon 508. 35[illegible]

ELADÓ sürgősen egy alig használt jó szekrény. Széchenyi-tér 41, hátul az udvarban. Érdeklődni 2—3-ig. 36[illegible]

ALKALMI házvétel! A vágóhid környékén 11 helyiségből álló házastelek sürgősen eladó. Értekezhetni: Szabadság-tér 24, emelet, Tárkányi Sándornál. 36[illegible]

FÉRFI kerékpár jó állapotban olcsón eladó. Bethlen-utca 18. 36[illegible]

EGY modern mély fehér gyermekkocsi eladó. Episcop Leményi-utca 20. 37[illegible]

FÉRFI kerékpár jó gumikkal olcsón eladó. Érdeklődni Szabadság-tér 33, bodegában. 37[illegible]

ELADÓ 15 folyóméter diófaportál vas-dönyökkel, sinek tolókocsival, üzletberendezés, kirakatállványok, tükrök, vasgerendák. Fischer üvegudvar, Dózsa György-utca [illegible]. Megtekinthető 10—12-ig. 37[illegible]

KÖRKÖTŐGÉPET 8-as és 10-es hengerre megvételre keresek. Székelyhadosztály-utca 5. szám. 37[illegible]

TEHERAUTÓ jó állapotban eladó. Closca-utca 7. 37[illegible]

ELADÓ füszerüzlet a város legforgalmasabb utvonalán. Cim a kiadóban. 36[illegible]

VESZEK legmagasabb áron ruhanemüt, biciklit. „Increderea" ócskásüzlet, Bethlen-utca 15. 29[illegible]

KOMBINÁLHATÓ fehér gyermek sportkocsi eladó. Fenesi-ut 26, Monostor végén. 37[illegible]

FIGYELEM! Csomagoló ládák kaphatók Papp-utca 41—43. 37[illegible]

ELADÓ 4+1 lámpás Orion-rádió 80.000 lejért. Apród-utca 3. 37[illegible]

KÖZÉPTERMETRE való angol szövetből készült fekete férfiruha eladó. Moldovai szabóság, Mária királyné-utca 18. 37[illegible]

RÓZSAFA hálószoba, kárpitozott székek, berakott asztal, konyhakredenc, párnák eladók. Cosbuc (Bem-utca) 3, 3-ik csengő. 378[illegible]

RÁDIÓ Siemens 4+2 patefonos sürgősen és olcsón eladó. Szappan-utca 32, jobbra 1. ajtó. 377[illegible]

EGY üzemképes 3+1 lámpás rádió sürgősen eladó. Czakó Zsigmond-utca 13. 378[illegible]

INDIAN Scoat 750 cm³, 934 tipusu oldalkocsival, jó gumikkal, perfekt üzemképes eladó. Ugyanott egy kétüléses angol oldalkocsi eladó. Partizanilor-utca 19, Kerek-domb. 378[illegible]

ELADÓ fehér zománcozott gyermekágy matráccal és egy kosárbölcső. Zápolya-utca 16, ajtó 2. 379[illegible]

ELADÓ körkötőgép 8—10-es hengerrel Györgyfalvi-ut 98. 376[illegible]

EGY Orion-rádió 3+1 eladó. Tache Ionescu-utca 39. 3764

FEHÉR mély gyermekkocsi eladó. Mócok-utja 115. 3759

EGERÉSZŐ fajmacskát adok. Dónát-ut 210. 3758

KOMBINÁLT szekrény 450.000, komplett háló 700.000, antik szalongarnitura 300.000, toalett-tükör 60.000, ruhaszekrény 80.000, asztal 40.000, székek 30.000, konyhaszekrény 100.000, festmények 20.000. Kombinált szobák, hálók, szőnyegek, jégszekrény alkalmi áron. „Unicom", Kossuth Lajos-utca 14 Telefon 508. 375[illegible]

KOMBINÁLT hálók, ebédlők, karikahajós varrógépek, rekamiék, irógépek, modern diófahálók stb. kaphatók Kanyarónál, Kossuth Lajos-utca 14. 379[illegible]

ELADÓ üveges hosszu pult és más üzletberendezés. Kossuth Lajos-utca 8. 379[illegible]

100-as DKW motorbiciklit három sebességváltóval, 19-es gumikkal eladó. Iuliu Cezar-utca 90. G[illegible]

FIGYELEM! Szép modern rózsafahálószalongarnitura olcsón eladó. Ugyanott butorvétel esetén lelépés nélkül a lakás is átadható. Megbizva: Székely, Postakert-utca 14. G[illegible]

ELADÓ egy alig használt férfi kerékpár uj gumikkal és egy ¾ lóerős viljanymotor Kajántói-ut 133. 381[illegible]

ELADÓ 2+1 lámpás üzemképes rádió 400.000 lejért. Holdvilág-utca 98. G[illegible]

MÉLY gyermekkocsi eladó. Kossuth Lajos-utca 3, Fekete. 382[illegible]

ELADÓ háziszappan. Cim a kiadóban. 382[illegible]

ELADÓ vagy bérbeadó Internacional cséplőmotor. Czehi, Kolozsvár, Pata-utca 5[illegible]. 381[illegible]

KOMPLETT három szobaberendezés csillárokkal stb., békebeli minőség, privátkézből olcsón eladó. Értekezni délután 2—3-ig, vasárnap 8—1-ig Hercz mérnöknél, Regala-utca 5. Ugyanott két üvegezett szekrény és leményfa iróasztal eladó. 3805

MOTORKERÉKPÁR Puch-gyártmányu, 150 cm³, uj gumikkal olcsón eladó. Petőfi-utca 20, HAG-garázs. 3813

Nagygyülést tart a MNSz alsófehér- és tordamegyei ifjusága

NAGYENYED. — A Magyar Népi Szövetség alsófehérmegyei ifjusága nagygyülést tart ma, vasárnap. A megye magyar ifjainak ez lesz az első nagyszabásu megmozdulása, érthetően nagy tehát az érdeklődés.

Nagyenyed ifjusága jó munkáról számolhat be a megye magyar fiataljai előtt. Volt ugyan egy időszak, amikor akadtak magyar ifjak, akik távoltartották magukat a MNSz munkájától, ma már azonban mindegyikük megérti, milyen szükség van nemzetiségi sorsunkban erre a demokratikus magyar szervezetre. Egyre többen kapcsolódnak be a munkába s különösen közmüvelődési téren mutatnak fel komoly eredményeket. Többizben előadták Garay „Obsitos"-át s most nagy lendülettel készülnek egy ujabb szindarab előadására.

Igen örvendetes az ifjaknak az a törekvése, hogy a falvak s a város közti kapcsolatot minél elevenebbé tegyék. Mükedvelőik többizben kilátogattak falura. Legutóbb például Marosujváron vendégszerepeltek nagy sikerrel. Falujáró csoportokat szerveztek, melyeknek feladata előadásokat tartani, tábortüzeket rendezni a községek népének, hogy ezáltal is szorosabbá tegyék a falusi és városi ifjak közt a müveltségi kapcsolatokat.

TORDA. — A tordamegyei MNSz ifjai szintén nagygyülésre jönnek össze vasárnap. Itt különösen a falvakon nagy az érdeklődés a gyülés iránt, mert a tordai ifjusági központ, s főleg falujáró csoportjainak munkája eredményeképpen 37 község egész fiatalságát sikerült beszervezni a MNSz-be.

Tordán szintén komolyan dolgozik a MNSz helyi csoportja. Sikerült a teljes magyar ifjusági egységet megteremtenie a MNSz keretében. A diákok váltvetve dolgoznak ijt a munkás- és földészifjakkal s most, hogy a nagy nyári szünidő beköszöntött, munkájuk még több eredménnyel kecsegtet, mint eddig.

A sajtó legfőbb feladata a népek nemzetközi barátságának és egyetértésének elősegitése

— szegezte le az ujságirók világkongresszusa

KOPENHÁGA. — Az ujságiró világkongresszus, amelyet Kopenhágában tartottak meg, befejezte tanácskozásait. A kongresszuson 21 ország képviseltette magát és azon résztvett az Egyesült Nemzetek képviselője is.

Feltünően nagy figyelemmel és tisztelettel kisérték a szovjet küldöttség felszólalásait.

A kiküldöttek nagy többsége *az ujságkiadó felelősségét hangoztatta és éppen az angolszász államok ujságirókiküldöttei voltak azok, akik lelepleztek a reakciós érdekeket védő gazdag ujságvállalatok szerepét.* Igy, amikor a lengyel küldöttség olyan nemzetközi szerv felállitását javasolta, amely előtt minden rágalmazónak és hirhamisitónak felelnie kelljen, *Merrey*, az amerikai ujságirók egyesületének elnöke kijelentette, hogy bár ez valóban elősegitené azoknak az ujságiróknak az elnémitását, akik a népek közötti békét és együttmüködést akadályozzák, kivihetetlen.

Merrey, aki egyébként a „P. M." cimü lap szerkesztője, rámutatott arra, hogy azok az ujságirók, akik a Hearst-lapoknál vannak alkalmazásban és a reakció legmegátalkodottabb méregkeverői, *sokkal inkább szolgálják Hearst-ot és azokat, akiket ő képvisel*, mintsem hogy a demokratikus ujságiró világszövetség határozatainak alávessék magukat, hiszen az Egyesült Államokban a Hearst-lapok munkatársainak van a legjobb fizetésük.

A kongresszus, nehogy az amerikai ujságirók egy jelentékeny csoportját máris kizárja sorai közül, az ujságirók nemzetközi becsületbiróságnak ügyét nyitva hagyta.

A szovjet küldöttség vezetőjének felszólalása után a kongresszus elhatározta, hogy *tanácsolni fogja az Egyesült Nemzetek Szövetségének a sajtószabadság kérdésének megvitatását és pedig azzal, hogy a kiinduló pontot a sajtószabadság demokratikus értelmezése képezze.* Eszerint a rágalmazók, a megvesztegetett emberek, a fasizmust hirdető ujságirók s mindazok, akik a fajgyületet hirdetik, ne örvendhessenek a sajtó szabadságának. A kongresszus megállapitotta, hogy *a sajtó legfőbb feladata a népek nemzetközi barátságának és egyetértésének elősegitése.* Megállapitották, hogy a sajtószabadság alapja az, hogy az ujságok ne csak azok kezén legyenek, akik anyagi előfeltételekkel rendelkeznek. A kongresszus követelte, hogy a felelősséget terjesszék ki azokra is, akiknek a különböző lapvállalatok, távirati irodák és rádióügynökségek vannak a kezükben.

Szigoruan megbüntetik és kiutasitják Romániából azokat a külföldi állampolgárokat,

akik julius 15-e és augusztus 15-e között nem tesznek eleget jelentkezési kötelezettségüknek

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KOLOZSVÁR. — *A Romániában tartózkodó idegen állampolgárok számbavétele* — mint megirtuk — *julius 15-e és augusztus 15-e között fog megtörténni.* A számbavétel végrehajtására az egyes megyék városainak területén tartózkodók részére az illetékes rendőrkvesztirákon és a megyeszékhelyi rendőrségen, a falvakban tartózkodó idegen állampolgárok részére pedig a csendőrlégiók székhelyén külön nyilvántartó hivatalt létesitenek.

Számbavételre kötelesek jelentkezni az összes Romániában vagy külföldön született idegen állampolgárok, akik érvényes, vagy érvénytelen beutazási és tartózkodási iratokkal rendelkeznek, valamint azok is, akik semmiféle ilyen irat birtokában nincsenek, nagykoruak, férjfiak és nők, nősek és nőtlenek, férjezettek és nem férjezettek, a szüleik utazási irataiba nem szereplő kiskoruak, vagyis mindazok, akik a következő csoportok egyikébe tartoznak:

1. Utlevéllel és érvényes tartózkodási engedéllyel rendelkező idegen állampolgárok.

2. Idegen konzuli és diplomáciai hivatalok által kiállitott ideiglenes állampolgársági igazolvánnyal és tartózkodási engedéllyel rendelkező idegen állampolgárok.

3. Lejárt utazási iratokkal rendelkező idegen állampolgárok.

4. Azok az idegen állampolgárok, akik naturalizáció, vagy elismerés utján kérték a román állampolgárságot, de eddig még nem kapták meg az állampolgársági bizonyitványt.

5. Azok a hontalanok, akik a 4072—1938. számu törvényrendelet alapján kiállitott személyazonossági igazolványnyal rendelkeznek.

6. A Nansen-bizonyitványnyal rendelkező hontalanok, akik a bizonyitványukat még nem cserélték be személyazonossági bizonyitványra.

7. Személyazonossági bizonyitványnyal, vagy Nansen-bizonyitványnyal nem rendelkező hontalanok.

8. Az idegenellenőrzési rendelet 3. szakasza értelmében kiállitott 1. mintáju elmentési bizonyitványnyal rendelkező hontalanok.

9. Azok a hontalanok, akik naturalizáció vagy elismerés utján kérték a román állampolgárságot, de még nem kapták meg az állampolgársági bizonyitványt.

10. Azok az idegen állampolgárok és hontalanok, akik jelenleg nem rendelkeznek utlevéllel, vagy más utazási iratokkal, de tartózkodási engedélyt, munkavállalási engedélyt, vagy más tartózkodási bizonyitványt már kaptak.

11. Az ország területére utazási iratok nélkül jött olyan idegen állampolgárok és hontalanok: a) akik tiltott határátlépés utján jöttek Romániába, d) akik mint menekültek jöttek az ország területére, c) akiket az 1940. évi döntés után telepitettek le, d) akiket idegen csapatok hoztak Romániába, e) akik az Erdélyben müködő triáló bizottságok utján repatriáltak, f) a Szovjetunióból a Tereblecea—Sireti (Moldova) triáló bizottságon keresztül repatriáltak és g) akik valamilyen más, különleges módon jöttek Romániába.

Jelentkezni kötelesek a felsorolt csoportokba nem tartozó olyan idegen állampolgárok is, akik nem tudják igazolni román állampolgárságukat.

Az idegen állampolgárok kötelesek bemutatni a számbavételi bizottságnál az összes birtokukban lévő iratukat, amelyekkel személyazonosságukat, állampolgárságukat, nemzetiségüket, hontalanságukat, munkavállalási jogukat tudják bizonyitani, vagyis:

1. Utlevelet, vagy olyan bizonyitványt, amely igazolja idegen állampolgárságukat. 2. A 4072—1938. számu törvényrendelet szerint kiállitott személyazonossági igazolványt. 3. Nansen-bizonyitványt abban az esetben, ha ezt nem cserélték be személyazonossági igazolványra. 4. Tartózkodási engedélyt a kiállitás alapjául szolgáló utazási irattal együtt és anélkül is, még ha ilyen nem is volt, vagy elveszett. 5. Az idegenellenőrzési rendelet 3. szakasza értelmében kiállitott 1. mintáju felmentési bizonyitványt. 6. A 7. mintáju bizonyitványt és személyazonossági igazolványt a lengyel menekültek. 7. Az Erdélyben müködő triáló bizottság által kiállitott igazolványt, amelyeket a Romániába visszatérő idegen állampolgárok ezektől a bizottságoktól kaptak. 8. A Tereblecea—Siret-i (Moldova) triálóbizottság igazolványait, amelyeket a Szovjetunióból visszatért idegen állampolgárok kaptak. 9. Munkavállalási engedélyeket, a többi iratokkal együtt. 10. Születési anyakönyvi kivonatot a Romániában születettek. 11. Házassági anyakönyvi kivonatot az olyan román állampolgárságu nők, akik idegen állampolgárokkal kötöttek házasságot, de megtartották román állampolgárságukat. 12. A román népmozgalmi nyilvántartók részéről kiállitott személyazonossági bizonyitványt.

Az iratok bemutatásakor az idegen állampolgároknak ki kell tölteniök a számbavételi ürlapokat, amelyeket 1000 lejért rendelkezésükre bocsájtanak és amelyeket 200 lejes okmánybélyeggel kell ellátniok. Miután megadták az összes tőlük kért felvilágositásokat, *bizonyitványt kapnak a számbavételen való jelentkezésről* és egyidejüleg be kell szolgáltatniok egy darab nem nagyon régi igazolványfényképet is.

Azok a szálloda- és bármilyen háztulajdonosok, akik szállást adnak idegen állampolgároknak, kötelesek őket a folyó évi augusztus 15-e és 25-e között az illetékes rendőrségi és csendőrségi szerveknél bejelenteni a 2., 3. és 4. számu bejelentőlapokon, vagy az utasok bejelentőlapjain és a népmozgalmi hivatal részéről előirt bejelentőlapokon.

Azok ellen a bármely csoportba tartozó idegen állampolgárok ellen — diplomáciai utlevéllel rendelkezők kivételével —, akik nem tesznek eleget a jelzett határidőn belül jelentkezési kötelezettségüknek, az illetékes rendőr- és csendőrszervek vizsgálatot inditanak, a felvett jegyzőkönyvekkel együtt *előzetes letartóztatás utján a biróságnak adják át*, amelyek büntetésként egy hónaptól két évig terjedhető börtönbüntetést és 100.000 lejtől 5 millió lejig terjedhető pénzbüntetést szabhatnak ki, mindenféle enyhitő körülmény figyelmen kivül hagyásával.

A büntetés kitöltése után az elitélt idegen állampolgárt a rendőrségi és csendőrségi szervek utján a törvény és a birói itélet alapján kiutasitják Romániából.

Erc- és bőr-, valamint vértisztitó szert fedeztek fel.

A készitményt exotikus növények gyökereiből állitják elő, és a neve **„Furunkulanol".** *Ez felbecsülhetetlen értékü gyógyszer, mely tisztitja a vért és megöli a* **„Staffloc"** *bacillusokat. Az eddigi eredmények és klinikai kisérletek bizonyitékai alapján: egy felbecsülhetetlen készitmény. Eredményesen lehet alkalmazni gennyes sebekre, exema, pattanás és más bőrbetegségekre. — Kapható gyógyszertárakban és drogériákban.*

„Rezedia" képviselet Bukarest, Stravropoleos-utca 3.

Deák Margit otthonra talált

KOLOZSVÁR. — A Világosság adott hirt arról, hogy Deák Margit 10 éves magyarországi gyermek nagynénjével engedély nélkül jött át a határon só vásárlására. Naynénjét tiltott határátlépés miatt elitélték, a kislány — lakás hijján — a rendőrségre került. A MNSz közbenjárására és kérésére a kolozsvári rendőrség most kiadta a 10 éves kislányt. Vári Béláné Fogaras-utca 16 alatti lakos jelentkezett a MNSz szervezeténél és elvállalta a kis Deák Margit gondozását és táplálását mindaddig, mig nagynénje kiszabadul a börtönből.

MOZI

A cirkusz

Egy év után ismét játszák Kolozsváron az egyik leghatalmasabb szovjet filmalkotást, a „Cirkusz"-t. Kolozsvár közönségéből már akkor mély hatást váltott ki ez a tartalmánál és müvészi kivitelénél fogva egyaránt rendkivüli filmalkotás. Ma, egy év után, minthogyha még aktuálisabbá, időszerübbé vált volna, különösen számunkra, erdélyiekre.

A film a faji előitéletekkel terhelt világot állitja szembe az egészséges és tiszta emberi felfogással. Amerikából néger gyermeke miatt kiküldöznek egy fehér nőt. A nő egy a Szovjetunióban körutazó cirkuszban kap állást. Azonban az egészségtelen felfogás, mely egyik müvészlársának gonoszságában jelentkezik, itt is lehetetlenné akarja tenni a tartózkodást néger gyermeke miatt. Ám a tiszta emberszeretet és megbecsülés alapján álló szovjet közvélemény, amikor kipattan a titok, megvetés helyett meleg szeretettel öleli magához a müvésznőt és kis néger gyermekét, mintegy bizonyitva, hogy az egészséges társadalomban nincs különbség ember és ember között faji szempontból.

Mély tartalma mellett a film káprázatos cirkuszi mutatványokkal és szebbnélszebb jelenetekkel gyönyörködteti a közönséget. (—)

Mozik müsora:

KOLOZSVÁRI MOZIK MÜSORA: Capitol: A dicsőség árnyékában. Előadások hétköznap 5, 7 és 9 órakor. Szombaton, vasárnap és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor. **Munkás:** Füszer és csemege. Csathó Kálgyar tömegek választási magatartása az első nagy tanuságtétel lesz, hogy mi ezen a földön teljes számban és teljes jogegyenmán világsikerü szindarabjának filmváltozata. **Select:** Andante... A szerelem muzsikája. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor, szombaton és vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. **Uránia:** A cirkusz. Hatalmas és izgalmas szovjet film. **Corso:** Julius 25-ig általános takaritás. miatt szünet. **Tália:** Alomkeringő. Sárdy, Latabár kacagtató, énekes magyas vigjátéka. Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9 órakor, szombaton és vasárnap délután 3 órakor is. **Royal:** Pista tekintetes ur! Előadások 5, 7 és 9 órakor. Szombaton és vasárnap délután 3 órakor is. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

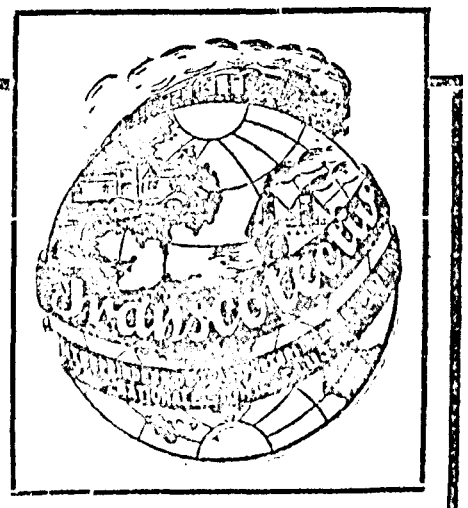

Általános és nemzetközi Szállitási Vállalat
Szabadság-tér 27. Telefon 617.

APRÓHIRDETÉSEK

MODERN szuper-rádió eladó. Gizella-utca 1. szám. (Astoria mögött). 3804

VENDÉGLŐI vagy üzleti falburkolat, 11 méter hosszu, kifogástalan állapotban eladó. Cim Jószai László szücs, Szentegyház-utca 8. szám. 3808

20 ZSÁK eladó. Érdeklődni Rudolf-ut 76 alatt. 3810

VENNÉK sürgősen jó állapotban lévő autóponyvát 15 négyzetméterest. Széchenyi-tér 2, Czitrom és Mózes. 3814

ELADÓ uj, kétkerekü taliga. Magyar-utca 128. 3811

HOHNER tangóharmonika, 48-as, eladó. Megtekinthető Dobreán fodrásznál, Horea-ut 38. 3802

JÓKARBAN lévő mély gyermekkocsi eladó. Bethlenkert-utca 17. 3801

KONYHABERENDEZÉS eladó. Május 1-utca 6, jobbra 1. ajtó. 3796

DRESSZEK, shortok, füzők, melltartók, női fehérnemük készitését vállalom. Schönbergerné, Széchenyi-tér 2, emelet. 3799

ELADÓ négykerekü kézi táblás taliga. Gruia-utca 49, Kovács. 3798

VESZÜNK, eladunk, cserélünk mindenféle motorokat, traktorokat, cséplőgépeket, automobilokat, alkatrészeket és gumikat. Garázs, Ferdinánd király-ut 64 (volt Mócok-utja). 3736

ELADÓ vasból készült 500 kg-os tolósulyos mázsa, 300 kg-os mázsa, ponyva 4×6 m., kétszemélyes diófurniros ágy, 300 darab hollandi gyümölcsös láda, almás ládák, modern Standard-rádió 4+1, lámpa nélkül, vizvezetéki anyag és szerszámok. Berde Mózes-utca 3, délután 4—7-ig, Gáspárnál.

ELADÓ jókarban lévő női kerékpár. Ecaterina Varga-utca 6, ajtó 1 (volt Porond-utca). 3783

ELADÓ kétkarikás gázrezsó. Megbizva Kocsis-ügynökség, Mócok-utja 12. 3856

ELADÓ kombinált szekrény, kétszemélyes rekamie jókarban, külön is. Báthory-utca 22 (Óvárban). Reggel 8—10-ig, délután 3—5-ig. 3778

VENNÉK szép ebédlőcsillárt és nagy, négyes ablakra való függönyt. Csak finom kivitelüek és teljesen kifogástalan állapotban lévők érdekelnek. Cimeket a kiadóba kérek „Csillár" jeligére. 3788

ANGORANYULAK ketreccel sürgősen eladók. Jasilor-utca (Szamos-utca) 10. 3776

FIGYELEM! Veszek pince-, padlás-, speizlomot és páratlan cipőt. Hosszu-utca 48, Harasztosi. 4—7-ig. 3772

EGY kétlóerős villanymotort elcserélnék egylóerőssel. Rozmaring-utca 6, Kerekdomb. 3851

MASSZIROZÓPAD kádra szerelhető, kéményfüstcső, régi butorok, üvegek, demizsonok eladók. Görögtemplom-utca 21. 3848

CSÁKÁNY, ásó, kapa, lapát, füvágó olló, mosogatótálak eladók. Görögtemplom-utca 21. 3848

BÉRELNÉK jóhangu pianinót. Telefon 233. 3848

ELADÓ BMW oldalkosárral, kifogástalan gumikkal, üzemképes állapotban 1,800.000 lejért. Értekezni Eminescu-utca 8 alatt, 2—3-ig. 3846

EGY 12 basszusos tangóharmonika és egy 3+1 lámpás Orion-rádió jókarban eladó. Érdeklődni lehet Baba Novac-utca 8 alatt (volt Tordai-ut). 3843

ELADÓ két darab könnyü stráfszekér, két darab ponyva 3×3.70 és 4×6 m. sürgősen. Marasesti-utca 51. 3842

BIZOMÁNYOK! Sürgősen, olcsón eladó: villanypatefon lemezekkel, 12 személyes damaszt abrosz, női fürdődressz, hegedü, 32 basszusos harmonika, Singer varrógép, ezüst desszertes készlet, 4 méter bordó krepdesin. Érdeklődni Jókai-utca 2, I. emelet, Papp „Domusz" közvetitő iroda. 3832

ELADÓ DKW autóba villamos hütő ventillátor. Szabadság-tér 7, Székely házfelügyelőnél. 3841

KOMBINÁLT szekrény, kétszemélyes rekamie, külön is jókarban eladó. Báthory-utca 22, reggel 8—10-ig, délután 3—5-ig. 3778

EGY hármas ruhaszekrény és egy konyhakredenc eladó. Madarasiné, Munkás-utca 43. 3839

VESZEK sürgősen 6×9-es Kodak fényképezőgépet 4.5-ös lencsével. Malom-utca 14, vendéglő. 3836

HASZNÁLT jó tégla egy szoba, konyhának olcsón eladó. Budai Nagy Antal-utca 18, jobbra első lakás, a délutáni órákban. 3837

EGY szimpla ballon és egy átmeneti kabát középtermetre eladó. Unió-utca 16, szabóműhely. 3834

5 LÁMPÁS rádió eladó. Florilor-utca 21, 6—8-ig. 3833

ELADÓ fürdőkád-fürdőhenger és egy villanymotor centrifugálszivattyuval. Kossuth Lajos-utca 22. 3830

ELADÓ egyszerü üzletberendezés, egyéb butorok és nagy madárkalitka. Dohány-utca 21. 3830

HATHENGERES turakocsi prima állapotban 6 gumival eladó. Cim Budai Nagy Antal-utca 43. 3818

GYÖNYÖRÜ kristálycsillár, nagyméretü vadonatuj sezlontakaró és egy fürdőkád sürgősen eladó. Mária királyné-utca 42, II. emelet. 3855

KOMBINÁLT szobaberendezést, jókarban lévőt keresek bérbe. Cim a kiadóban. 3829

GYERMEKKOCSI mély, csontszinü, kifogástalan állapotban sürgősen eladó. Szabadság-tér 6, ajtó 4. 3820

TISZTA uj gyakorló zongora eladó kétmillió lejért. Szappan-utca 6. 3824

ELADÓ egy másfél tonnás üzemképes teherautó. Cim a kiadóban. 3827

EGY pedálos cimbalom eladó. Ferdinánd király-utca 88. Gr

ALKALMAZÁST KAPHAT

EGY ügyes konyhaleányt felveszünk azonnalra. Szabadság-tér 33, bodega. 3740

KÖRKÖTŐGÉPEN dolgozó nőt felveszek. Dávid Ferenc-utca 9, kötöde. 3781

ASZTALOS segédet felveszek azonnalra. Lukács asztalos, Unió-utca 24. 3775

KERESEK azonnali belépésre két mindenesleányt. Jelentkezni Széchenyi-tér 24 alatt, Varga vendéglőben. 3743

SZAKÁCSNŐT keresek a dornavatrai fürdővendéglő részére. Értekezni Kálvin-utca 31 alatt. 3747

VÁROSI autóbusz üzembehelyezéséhez 20 millióval társat keresek. Dónát-ut 47, Tóth. 3753

KOMOLY vállalat ügynököket alkalmaz. Cim a kiadóban. 3803

JÓLFŐZŐ mindenes szakácsnőt keresek. Rózsa-drogéria. 3794

ÜGYES bejárónő kerestetik azonnalra. Jókai-utca 12, II. emelet. 3815

BÜFFÉSLEÁNYT, a szakmában jártast, aki kiszolgálónak is megfelel, azonnal felveszünk. Szabadság-büffé, Szabadság-tér 33. 3748

MEGBIZHATÓ házvezetőnő felvétetik. Kossuth Lajos-utca 20, Sándor. 3853

MEGBIZHATÓ takaritónőt délelőttre keresek. Budai Nagy Antal-utca 51, I. 3. 3852

ROMÁN anyanyelvü mindenes családi otthont kap fizetéssel. Görögtemplom-utca 21. 3848

ALKALMAZÁST KERES

KÖNYV és papir szakember tizéves gyakorlattal, több nyelv ismeretével állást változtatna. Cimeket a kiadóba „Libro" jeligére. 3482

10,000.000 LEJ készpénzzel átvennék, esetleg betársulnék komoly üzembe vagy üzletbe. Cim a kiadóban. 3711

KOSZTÜM és férfiruha szövését vállalom többféle mintában. Trefort-utca 3. 3809

JÓLFŐZŐ mindenes bejárónő állást keres. Cim Fellegvári-ut 42. 3800

KÉT jó családból való iskolázott árvaleány vidéki jobb családnál vállalná háztartás vezetését és kisebb gyermekek oktatását. „Csak vidékre" jeligére. 3683

RAJZOK fénymásolását vállalom. Ond vezér-utca 16. 3850

VARRÓNŐ a legkényesebb izlésnek megfelelően ruhát, kosztümöt és kabátot jutányosan vállal. Fürdő-utca 16, I. emelet, balra. 3847

RUHATERVEZŐNŐ a legszebb modelleket eladásra késziti. Fürdő-utca 16, I. 6. 3847

AUGUSZTUSBAN nyugdijba menő, garanciával rendelkező CFR magyar tisztviselő, állomásfőnök, tanult vaskereskedő, raktárnoki, pénztárosi, felügyelői, vagy ezekhez hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 3504

INGATLAN-LAKÁS

BUTOROZOTT szobát keresek, 1—2 évre előre kifizetem. Cimeket a kiadóba „Biztos" jeligére. 3487

ELADÓ jutányosan a Györgyfalvi-ut közelében egy szoba, konyhás ingatlan. Budai Deleanu-utca 46. 3608

EGY használható istállót nem nagyon külvárosban bérbe vennék. Dávid Ferenc-utca 6, hátul az udvarban. 3722

HÁZCSERE. Kolozsvár központjában fekvő két modern lakásból álló házamat elcserélném marosvásárhelyi házzal, lehetőleg villaépülettel. Felvilágositást ad dr. Fekete Andor ügyvéd Marosvásárhely, Bernády-tér 14. Telefon 90. 3660

KERESEK a központtól nem messze fekvő 1 szoba összkomfortos lakást. „Jól fizető" jeligére a kiadóba. 3797

SÜRGŐSEN eladó 1 szoba, konyhás ház nagy kerttel Olt-utca 43 alatt. Érdeklődni Toldi Miklós-utca 4 alatt, az Ady-gyár közelében. 3766

ELADÓ a Kölesföldön egy ¾ holdas házhely. Érdeklődni Méhes-utca 17 alatt. 3777

AZONNAL beköltözhető 3 szobás komfortos családi ház a főtér mellett és több más ház sürgősen eladó. „Express" ingatlan-iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 3745

TISZTVISELŐTELEPEN két szobás komfortos villa 75,000.000-ért sürgősen eladó. „Express" ingatlan-iroda, Unió- és Kötő-utca sarok. 3745

ELADÓ 2400 m² telek házzal a Budai Nagy Antal-utca elején 100,000.000, a végén 1200 m² 14,000.000 lejért és más házak és házhelyek a város minden részében. Barbosu ingatlan-iroda, Bolintineanu-utca 21, Attila-negyed. 3821

ÁLLOMÁSKÖRNYÉKI kétszobás lakást keresek. Lelépést fizetek. Cimeket „Mielőbb" jeligére a kiadóba kérek. 3822

FIATAL izraelita leány szállást keres, esetleg butorozott szobát. Cim a kiadóban. 3823

ELADÓ a Györgyfalvi-ut elején egy sarokház, 2 szoba, konyha komfort. Értekezni Fellegvári-ut 78 alatt. 3812

SÜRGŐSEN eladó a Hadak-utja 25 alatt 2 szoba, konyha, előszoba, még egy szoba, nyári konyha, betonpincézett uj ház nagy bekeritett telekkel, vagy nagyváradi házzal elcserélném. Érdeklődni Berde Mózes-utca 3, ajtó 2, délután 4—8-ig. 3782

SÜRGŐSEN keresek butorozott szobát fürdőszobahasználattal. Cimeket Horea-ut 22, kávémérésbe kérek. 3795

ELCSERÉLNÉM nagyváradi kétlakásos bérházamat hasonló kolozsvárival. Értekezni Szentegyház-utca 3, II. emelet. 3702

EGY szoba, konyhás lakásért hárommillióval járulnék javitási költségeihez. Kováts, Leszámitoló Bank. 3852

KÉT szoba, konyha, fürdőszoba költségek megtéritése ellenében átadó. Horea-ut 91. 3849

EGY szobát keres két nő a belvárosban költségmegtéritéssel. Cim a kiadóban. 3844

KIADÓ egy szép üzlethelyiség a főuton azonnalra. Cim Trecatoarei-utca 13. 3842

FŐTÉR mellett parkettes kisebb szoba vizkagylóval, irodának is alkalmas, előszobahasználattal megegyezés esetén átadó. Pontos ajánlatokat „Belvárosi" jeligére kérek. 3838

JÓMENETELŰ füszerüzlet családi okok miatt azonnal átadó. Cim a kiadóban. 3835

FIGYELEM! Legolcsóbban vehet és eladhatja házát, ha a vétellel, eladással megbizza a Papp „Domusz" kereskedelmi és ingatlanközvetitő irodát. Kolozsvár minden részében olcsó alkalmi ingatlanvétel lehetőség. Irodámban ingatlanokban válogathat. Jókai-utca 2. szám, I. emelet. 3832

CSALÁDI ház a Szondy-utca felső részében eladó. Cim a kiadóban. 3831

Házat, házhelyet
ha venni vagy eladni akar, forduljon bizalommal a
GÖRÖG
ingatlanforgalmi irodához, Mária királyné-utca 1. (Városházával szemben.)

KÉT szoba, konyhás lakásomat butor együtt átadnám, vagy cserélnék egy s[zoba], konyhával. A lakás a Dónát-uti vi[lla]negyedben van. „Azonnal" jeligére. 3[...]

FŐTÉRI 3 szobás összkomfortos lakásomat elcserélném 2 szobás összkomfortosra, esetleg villalakással is. Cimeket „Megegyezés" jeligére a kiadóba kérek. 3[...]

BUTOROZOTT szobát kosztellátással jó családnál családtagnak tekinthető fiatalember keres. „Rendes otthon" jeligére. 38[...]

KÉTSZOBÁS lakást fürdőszobával konyhahasználattal keresek. Költséget térítek ügynöknek is. Cim Atlas könyvkereskedés, Szabadság-tér. 38[...]

KERESEK lehetőleg a központban 2 va[gy] 3 szobás összkomfortos lakást magas lelépéssel. Ügynökök dijazva. Cim a kiadób[an]. 3[...]

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruhák, fátylak, kos[zo]ruk kikölcsönzése a Dáhlia müvirágszalonban, Horea-ut 35, hátul az emeleten. 3[...]

FUVAROSOK figyelem! Olcsó takarmány a Baromvásár-tér 5 alatti raktárban. 3[...]

TISZTVISELŐ, 40-es rokonom részére minden tekintetben komoly nő ismeretségét keresem családalapitás céljából. Ingatla[n] van. Cim a kiadóban. 3[...]

ELCSERÉLEK egy jókarban lévő fé[rfi] biciklit uj gumikkal tangóharmonikáért. Szentegyház-utca 33, I. emelet.

KERESEM lélektársam, egy lelki éle[tet] élő, független uriemberben, aki ideális gondolkodó. Házasság lehetséges. Lev[elet] „S. O. S." jeligére. 3[...]

KÉSZITEK mülábat, támfüzőt, ludtalpbetétet, sérvkötőt, gyomorsülyedésre h[as]kötőt. Zoványi, Unió-utca 6. 3[...]

LAKÁSSAL rendelkező, független mo[dern] középkoru hölgy keresi hozzáillő jobb ipa[ros] férfi ismeretségét. Házasság lehetsé[ges]. „Nem bánja meg" jeligére. 3[...]

38 ÉVES intelligens iparos (fényképes) megismerkedne hozzáillő, már természeté[nél] fogva gyermekimádó, csinos és finom iz[lé]sel biró zsidó urileánnyal vagy asszonn[yal], aki anyagiakkal is hozzájárulna egy szerény de harmonikus élet alapitásához. Jel[igé]: „Csak ha nagyon megszeretjük egymást".

INTELLEKTUEL keresi olyan vigkedélyü intelligens, jómegjelenésü 25—35 körüli nő ismeretségét, akivel kevés szabadidejét kellemesen eltölthetné. Házasság lehetsé[ges]. Választ „Szivárvány" jeligére a kia[dóba] kér. 2[...]

FÜGGETLEN középkoru férfi társaság[ot] keresem. Házasság lehetséges. „Diszkréc[ió]" jeligére. 3[...]

FIATAL barna kereskedő megismerke[dne] 18—22 éves leánnyal vagy asszonnyal h[á]zasság céljából. „Komoly szándék" jeligé[re]. 3[...]

SPORTÉLET

Labdarugó-, uszó-, atlétikai-, kosárlabda- és tekeverseny szerepel Kolozsvár vasárnapi sportmüsorán

KOLOZSVÁR. — Gazdag sportmüsora lesz ma Erdély fővárosának. Délelőtt 9 órakor a Dermata pályáján a nagyváradi Carmen férfi és a Flora SE női kosárlabdacsapata a Dermata ellen játszik. Ugyanebben az időpontban az Egyetemi Stadionban ifjusági atlétikai ötitusa verseny lesz, amelyen az összes kolozsvári egyesületek ifjusági atlétái vesznek részt.

A Dermata uszodájában délelőtt fél tiz órakor kezdődik a börgyáriak ezévi első házi uszóversenye. E versenyre 78 benevezés történt. Különösen a 100 méteres gyorsuszásban várható nagy küzdelem, mert ebben a számban 22 induló lesz. A verseny befejezése után Dermata—Kolozsvár vegyes vizilabdamérkőzés lesz.

A városi sporttelepen ma délután k[ét] labdarugómérkőzés lesz. Délután 4 ó[rakor] a Dermata ifjusági a Vasas ifik ellen [játszik], majd 6 órakor a kitünő játékerőt [kép]viselő szamosujvári Spárta csapata a V[asas] ellen játszik barátságos mérkőzést. E [mér]kőzésen mind a Spárta, mind a Vasas [leg]jobb csapatával áll ki és igy érdekes [küz]delemre van kilátás.

A vasárnapi sportmüsorhoz tartozik [az] ERBA-pályán sorra kerülő egyesületek [kö]zötti tekeverseny a segesvári CFR és a [Der]mata csapatai között, amelyet délut[án ...] órakor játszanak le.

Ünnepélyes fogadtatásban részesitik a szófiai Balkán-Tornaolimpiáról hazatérő versenyzőket

KOLOZSVÁR. — Jelentettük, hogy a szófiai Balkán Tornaolimpia női egyéni győztese a kolozsvári Pop Mária, a Villamosmüvek versenyzője lett. A versenyt Pop Mária 47.90 ponttal nyerte meg a legjobb jugoszláv, bolgár és albán versenyzők előtt. A férfi verseny győztese a bolgár Mircef lett 56.90 ponttal. Egyidejüleg tartották meg Szófiában a Balkán céllövőbajnokságokat is, amelyen Románia csapata karabélyfegyverben első lett 1938 ponttal. Az egyéni győztes Sorin Cantili lett 557 ponttal.

A szófiai Balkán Olimpián résztvevő tornászok ma, vasárnap nagy disztorna-bemutatót tartanak a fővárosban. Az eddigi [hírek] szerint a nagy sikerrel szerepelt [ro]mán tornászcsapat — amelynek többsége kolozsvári Dermata, Villamosmü és KKASE versenyzője volt — a hétfő [dél] 12 óra 05 perckor érkező Rapiddal érk[ezik] meg Kolozsvárra. A pályaudvaron a [Der]mata zenekara, az OSP, Dermata, Villa[mos]mü, KKASE és a többi egyesületek, tová[bbá] a polgármester, a főispán és a rendőrk[vész]tor képviselői várják és üdvözlik a n[agy] sikerrel szerepelt kolozsvári versenyz[őket], majd utána zenés felvonulás lesz a Sza[bad]ság-téren keresztül.

Eladó 15 folyóméter diófaportál
vasredőnyökkel, sinekkel, tolókocsival, **üzletberendezés, kirakatállványok,** *tükrök, vasgerendák.*
FISCHER üvegudvar
Dózsa György-utca 7 szám. Megtekinthető 10—12-ig.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Minerva Irodalmi és Nyomdai Müintézet Kolozsvár. — Felelős vezető: Kiss Márton igazgató. — No. 99. Fsoc. jud. Cluj.